

Брюксел, 10 юли 2026 г.
(OR. en)

11809/26
ADD 1

CLIMA 394
ENV 932
AGRI 584
FORETS 108
ENER 515
IND 481
COMPET 945
DELECT 111

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от
г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 10 юли 2026 г.

До: Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на
Европейския съюз

№ док. Ком.: C(2026) 4666 final - Annex

Относно: ПРИЛОЖЕНИЕ
към
Делегиран регламент на Комисията
за допълнение на Регламент (ЕС) 2024/3012 на Европейския
парламент и на Съвета чрез установяване на сертификационните
методики за дейности по въглеродно земеделие

Приложено се изпраща на делегациите документ C(2026) 4666 final - Annex.

Приложение: C(2026) 4666 final - Annex

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 9.7.2026 г.
C(2026) 4666 final

ANNEX

ПРИЛОЖЕНИЕ

КЪМ

Делегиран регламент на Комисията

**за допълнение на Регламент (ЕС) 2024/3012 на Европейския парламент и на
Съвета чрез установяване на сертификационните методики за дейности по
въглеродно земеделие**

ПРИЛОЖЕНИЕ

СЕРТИФИКАЦИОННИ МЕТОДИКИ, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕНОВЕ 1, 2 И 3

ОПРЕДЕЛЕНИЯ

За целите на настоящото приложение се прилагат следните определения:

- 1) „допустима дейност“ означава дейност, която отговаря на условията за сертифициране съгласно Регламент (ЕС) 2024/3012;
- 2) „постоянно затревена площ“ означава земя, която е използвана за отглеждане на трева или други тревни фуражи, естествено растящи или чрез култивиране, която не е била включена в сеитбооборота на оператора в продължение на пет или повече години, както и, ако държавите членки решат това, която не е била разоравана, обработвана или засявана отново с различни видове треви или други тревни фуражи в продължение на пет или повече години.
- 3) „органична почва“ означава органична почва, определена в съответствие с Насоките на Междуправителствения комитет по изменението на климата (МКИК) от 2006 г.¹ („Насоките на МКИК от 2006 г.“) или съгласно национални определения, приети в рамките на докладването съгласно инвентаризациите на парникови газове. Почвите, които не са органични, са минерални почви;
- 4) „дълбочина на нивото на подземните води“ означава височината на повърхността на подземните води спрямо повърхността на почвата;
- 5) „област на дейност“ означава пространствено определена област или области, в които се извършва дейността;
- 6) „торф“ означава почвен материал, състоящ се от частично разложени растителни остатъци, който се е натрупал при преовлажнени условия;
- 7) „период на сертифициране“ означава периодът между одита за повторно сертифициране и одита за сертифициране или най-скорошния предходен одит за повторно сертифициране;
- 8) „подновяване“ означава началото на нов период на дейност и удължаване на текущия период на мониторинг;
- 9) „време за изчерпване на торфа“ означава периодът, през който целият торфен слой би изчезнал, ако дейността не се извършваше;
- 10) „район“ означава зона, характеризираща се с еднородни биофизични условия, като например климат и тип почва, както и история на управлението;

¹ Насоки на МКИК от 2006 г. за националните инвентаризации на парниковите газове, том 4 „Селско стопанство, горско стопанство и други видове земеползване“, глава 3 „Обичайни класификации на климата и почвите“, приложение 3А.5.

- 11) „калибриране“ означава процес, който включва настройка на параметрите и константите в рамките на даден модел, така че с него да се прогнозира по-точно измерените стойности;
- 12) „валидиране“ означава процесът на оценяване на работата на даден модел спрямо измерените стойности, чрез който се доказва, че моделът функционира задоволително по отношение на пригодността и характеризирането на грешката при прогнозиране на модела.

1. ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТТА ПО ВЪГЛЕРОДНО ЗЕМЕДЕЛИЕ

1.1. Критерии за допустимост

1.1.1. Земеделие и агролесовъдство върху минерални почви

1.1.1.1. Допустима дейност

Допустимата дейност се осъществява върху земеделски минерални почви (обработваема земя и затревени площи) и обхваща една или повече практики от следния неизчерпателен списък:

- а) селскостопански практики, с които се увеличава нетното поглъщане на въглерод в почвите или се намаляват нетните емисии на CO₂ от почвите, като:
 - i) подобро управление на посевните култури, с което се увеличава почвеното покритие и/или с което се увеличава внасянето на въглерод в почвата, като например покривни култури, сеитбооборот и задържане на растителните остатъци;
 - ii) практики на консервационна обработка на почвата, с които се намалява нарушаването на почвения слой;
 - iii) преобразуване на обработваема земя в затревени площи;
 - iv) подобро управление на затревени площи, като например ротационна паша или смесени тревни площи;
 - v) използване на органични подобрители на почвата² или органични торове³;
- б) агролесовъдни практики, с които се увеличава нетното поглъщане на въглерод в живата биомаса, като например:
 - i) засаждане на дървета в парцелите, като например горско-пасищно или алейно агролесовъдство;
 - ii) засаждане на дървесни насаждения между парцелите, като например живи плетове или други елементи на ландшафта;
 - iii) нови многогодишни дървесни видове;
- в) селскостопански и агролесовъдни практики, с които се намаляват преките и косвените емисии на N₂O от управляваните земеделски почви, като например:
 - i) прецизно наторяване;

² В съответствие с продуктовите функционални категории, посочени в част I, точка 3 от приложение I към Регламент (ЕС) 2019/1009 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. за определяне на правила за предоставяне на пазара на ЕС продукти за наторяване и за изменение на регламенти (ЕО) № 1069/2009 и (ЕО) № 1107/2009 и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2003/2003 (ОВ L 170, 25.6.2019 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1009/oj>).

³ В съответствие с продуктовите функционални категории, посочени в част I, точка 1, буква а) от приложение I към Регламент (ЕС) 2019/1009.

- ii) заместване на минералните азотни торове чрез отглеждане на бобови култури или чрез използване на подобрители на почвата или растителни биостимулатори⁴;
- iii) промяна във вида продукти за наторяване;
- iv) използване на инхибитори на нитрификацията, на денитрификацията или на уреазата.

В рамките на тази област на дейност могат да се съчетават няколко практики.

1.1.1.2. Изисквания за допустимост

Прилагат се следните изисквания за допустимост:

- а) дейността не води до отстраняване на съществуващи дървета или други дървесни насаждения;
- б) дейността не се извършва върху земя, където нивото на подземните води е било изкуствено понижено посредством нови дренажни системи след 1 януари 2023 г.;
- в) практиките на консервационна обработка, посочени в раздел 1.1.1.1, буква а), точка ii), са допустими само ако се съчетават с практики на сеитбооборот, с които се увеличава постъпването на въглерод в почвите;
- г) превръщането на обработваема земя в затревени площи, посочено в раздел 1.1.1.1, буква а), точка iii), и подобреното управление на затревени площи, посочено в раздел 1.1.1.1, буква а), точка iv), не се извършват върху земя, където постоянно затревени площи са били превърнати в обработваема земя след 1 януари 2023 г.;
- д) практиките, посочени в раздел 1.1.1.1, буква а), точка v), са допустими само ако се съчетават с подобрените практики за управление на културите в рамките на сеитбооборота, посочени в раздел 1.1.1.1, буква а), точка i);
- е) по отношение на практиките, посочени в раздел 1.1.1.1, буква а), точка v), биовъглища могат да се използват само когато подходът за количествена оценка позволява изключването на постоянната фракция на въглерода в биовъглищата⁵ от количествената оценка на запасите от органичен въглерод в почвата;
- ж) практиките, посочени в раздел 1.1.1.1, буква б), не се извършват върху земя, където съществуващите агролесовъдни системи са били премахнати след 1 януари 2023 г., освен ако това е станало с цел борба с пожари, вредители или поради повалени от вятъра дървета;
- з) практиките, посочени в раздел 1.1.1.1, буква в), са допустими само ако допълват практиките, посочени в букви а) или б) от същия раздел, и са насочени към подобряване на ефективността на използване на азота в растениевъдството, т.е. съотношението между азота, усвоен от реколтата, и

⁴ В съответствие с продуктовите функционални категории, изброени в част I, точка б от приложение I към Регламент (ЕС) 2019/1009.

⁵ Попада в обхвата на Делегиран регламент (ЕС) 2026/285 на Комисията за допълване на Регламент (ЕС) 2024/3012 на Европейския парламент и на Съвета чрез установяване на сертификационните методики за дейности по трайно поглъщане на въглерод.

азота, внесен в почвата, както и към поддържане на равнищата на растениевъдството в областта на дейност;

- и) при извършване на дейността се поддържат крайречни буферни зони, като например крайречни гори, буферни ивици, ливади или пасища по протежението на водни потоци в областта на дейност, в съответствие с Директива 2009/128/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁶.

За целите на практиките, посочени в раздел 1.1.1.1, буква б), практиките на управление се прилагат по начин, с който се свежда до минимум отрицателното въздействие върху качеството и доброто състояние на почвата. Дървесните видове, които са били определени като неподходящи в резултат на оценката на риска, извършена съгласно раздел 4.1.2, не са допустими. За целите на практиките, посочени в раздел 1.1.1.1, буква б), точка iii), се прилага поне една от селскостопанските практики, изброени в буква а).

1.1.2. Възстановяване на оводняването и възстановяване на торфища и на други органични почви

1.1.2.1. Допустима дейност

Допустимата дейност води до повишаване на нивото на подземните води в органични почви и торфища и може да включва следните практики:

- а) блокиране, преграждане, запълване или премахване на отводняващи структури;
- б) намаляване или спиране на водочерпенето, включително в минералния водосборен басейн и в подземните води, както и изграждане на надземни структури, които възпрепятстват повърхностния отток на дъждовна вода, или улесняване на работата им.

Практиките, посочени в първа алинея, могат да се съчетават с:

- а) активното повторно въвеждане на образуваща торф растителност и повърхностно отстраняване на увредения повърхностен почвен слой или нехарактерни видове растителност;
- б) употребата на палудикултура.

1.1.2.2. Изисквания за допустимост

Прилагат се следните изисквания за допустимост:

- а) дейността не се извършва върху земя, където нивото на подземните води е било изкуствено понижено посредством нови дренажни системи след 1 януари 2023 г.;
- б) минералните почви могат да бъдат включени в областта на дейност, ако се отчитат промените в емисиите от тези почви, произтичащи от дейността;
- в) в областта на дейност не се извършва добив на торф;

⁶ Директива 2009/128/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за създаване на рамка за действие на Общността за постигане на устойчива употреба на пестициди (ОВ L 309, 24.11.2009 г., стр. 71, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/128/oj>).

- г) в дейността са включени практики⁷ за ограничаване на рисковете за нейната жизнеспособност в съответствие с изисквания на национално или поднационално равнище, когато е приложимо;
- д) по отношение на използването на палудикултура, посочено в раздел 1.1.2.1, втора алинея, буква б), се прилага следното:
 - а) нарушаването на почвения слой се свежда до минимум при засяването, управлението или събирането на реколтата в съответствие с най-добрите налични практики;
 - б) подземната биомаса не се събира, а мъховете могат да се събират само от места, където се отглеждат активно.

1.1.3. Залесяване

1.1.3.1. Допустима дейност

Допустимата дейност води до залесяване на:

- а) затревена площ;
- б) обработваема земя;
- в) земя, където през 20-те години преди началото на периода на дейност общото покритие от дървесните корони на съществуващите редки видове дървета е било по-малко от 10 % от областта на дейност.

Дейността може да включва директно засаждане и засяване, както и практики, които позволяват или улесняват естественото възстановяване.

1.1.3.2. Изисквания за допустимост

Прилагат се следните изисквания за допустимост:

- а) залесяването на затревени площи, посочено в раздел 1.1.3.1, буква а), и залесяването на обработваема земя, посочено в раздел 1.1.3.1, буква б), не се извършват върху земя, където общото покритие от дървесните корони на съществуващите редки видове дървета е било по-голямо от 10 % от областта на дейност след 1 януари 2023 г.;
- б) дейността не води до отстраняване на съществуващи дървета или други дървесни насаждения, освен ако те не са включени в списъка на инвазивните чужди видове, които засягат Съюза, съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/1141 на Комисията⁸ или е доказано, че тяхното премахване е необходимо, за да се ограничи разпространението на патогени;
- в) минималната площ на областта на дейност е 0,5 хектара;
- г) дейността може да се извършва на торфища само ако те подлежат на възстановяване на оводняването;

⁷ Като например чрез повишаване на нивата на влажност посредством увеличаване на растителната покривка или намаляване на водочерпенето в речния басейн. Сертификационните схеми могат да предоставят допълнителни насоки относно тези практики за ограничаване на риска.

⁸ Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/1141 на Комисията от 13 юли 2016 г. за приемане на списък на инвазивните чужди видове, които засягат Съюза, в съответствие с Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 189, 14.7.2016 г., стр. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2016/1141/oj).

- д) когато дейността се извършва на органични почви, различни от торфища, тя не води до понижаване на нивото на подземните води или до каквато и да е форма на влошаване на състоянието на почвата;
- е) дейността отразява видовия състав, характерен за местните природни условия, определени от почвените, хидроложките и климатичните условия, както и от специфични местни фактори като излагане на въздействието на вятър;
- ж) смесеният видов състав е общият подход, при който може да се прилага един-единствен вид в случаите, когато това отразява естествения видов състав и когато това е най-подходящият вид, адаптиран към климатичните и почвените условия;
- з) с изключение на естественото възстановяване, гъстотата на засаждане съответства през целия период на дейност на гъстотата на засаждане или на равностойните изисквания, приложими в държавата членка, в която се осъществява дейността;
- и) практиките за управление се извършват по начин, който свежда до минимум отрицателното въздействие върху качеството и доброто състояние на почвата. По-конкретно:
 - i) обработката на почвата се разрешава единствено с цел подготовка на терена и засаждане/засяване, като това става или в началото на дейността или, ако дърветата се засаждат на по-късен етап, за да се компенсират загубите вследствие на неуспешно вкореняване или дърводобив;
 - ii) върху обработваема земя предимство се дава на обработка на почвата с дълбочина, ненадвишаваща 15 cm, като при необходимост може да се прилага обработка с дълбочина до 30 cm, ако е необходимо да се осигури успешното вкореняване на засадените дървета.
 - iii) на затревени площи не се извършва обработка на почвата;
 - iv) Косенето се разрешава само в необходимия обем и за необходимия период, за да се осигури пространство за растеж на дърветата и с цел предотвратяване на пожари.

За целите на първата алинея, буква е), дървесни видове, които са били определени като неподходящи в резултат на оценката на риска, извършена в съответствие с раздел 4.1.2, са недопустими, с изключение на видовете, за които в плана за дейността, посочен в раздел 1.3.1, е доказан историческият или експерименталният им успех, както и потенциалната им бъдеща пригодност в региона. Не се използват чужди видове, освен ако не бъде доказано, че местните видове и техните произходи вече не са приспособени към прогнозните климатични, почвени и хидрологични условия в областта на дейност и че изборът на чужди видове, включително техният горски репродуктивен материал, не вреди на условията в екосистемата.

За целите на първата алинея, буква ж), когато първоначалните условия за отглеждане се подобряват, операторите въвеждат допълнителни видове, включително чрез естествено вкореняване, за които се прилагат условията, определени в първия параграф, буква е).

Когато разпоредбата на първа алинея, точка i), подточка iii) не може да бъде спазена поради местните почвени условия, може да се извърши обработка на почвата с дълбочина до 30 cm, като в плана за дейността се включва съответната обосновка.

1.2. Период на дейност и период на мониторинг

1.2.1. Земеделие и агролесовъдство върху минерални почви

1.2.1.1. Период на дейност

Продължителността на периода на дейност е:

- а) за дейностите, посочени в раздел 1.1.1.1, букви а) и в): пет години, с възможност за удължаване до три пъти за периоди със същата продължителност;
- б) за практиките, посочени в раздел 1.1.1.1, буква б): 15 години, с възможност за еднократно удължаване за същия период.

Към момента на подаване на плана за дейността, посочен в раздел 1.3.1, операторите или групите оператори могат вече да се ангажират с общ период на дейност с максимална продължителност от 20 години за практиките, посочени в раздел 1.1.1.1, букви а) и в), или за период на дейност с максимална продължителност от 30 години за практиките, посочени в раздел 1.1.1.1, буква б).

1.2.1.2. Период на мониторинг

Периодът на мониторинг започва едновременно с първия период на дейност и приключва:

- а) за практики, с които се увеличава нетното поглъщане на въглерод в почвите или в живата биомаса — както е посочено в раздел 1.1.1.1, букви а) и б): 5 години след изтичането на първия период на дейност или в случай на подновяване — 5 години след изтичането на новия период на дейност;
- б) за практики, с които се намаляват нетните емисии на CO₂ от почвите или с които се намаляват преките и непреките емисии на N₂O от управлявани земеделски почви — както е посочено в раздел 1.1.1.1, букви а) и в): едновременно с периода на дейност.

Операторите или групите оператори могат да се ангажират с по-дълъг период на мониторинг при подаването на първоначалния или преразгледания план за дейността.

1.2.2. Възстановяване на оводняването и възстановяване на торфища и на други органични почви

1.2.2.1. Период на дейност

Продължителността на периода на дейност е най-малко 10 години. Максималната му продължителност е 30 години или времето за изчерпване на торфа в цялата област на дейност при липсата на такава дейност, в зависимост от това кой от двата периода е по-кратък. Периодът на дейност може да бъде удължен до същата максимална обща продължителност. Темпото на изчерпване на торфа е:

- а) 1,0 cm годишно в торфища с кисели, бедни на хранителни вещества условия, които се хранват предимно с вода от валежите, като например тресавища;
- б) 1,5 cm годишно в богати на хранителни вещества торфища, хранвани от подпочвени или повърхностни води, като например мочурища.

Тези стойности се увеличават в случай на ерозия на торфа в резултат на въздействието на вода, вятър или замръзване и могат да бъдат намалени, когато операторите или групите оператори докажат с научна обосновка, че темпото е по-ниско, например в

торфища с повърхностно отводняване или торфища или в торфища, по-бедни на хранителни вещества, в северните климатични зони.

Определянето на съответните темпове на изчерпване на торфа се подкрепя с надеждна и проверима информация, която се основава на съответни набори от данни, или с научна литература, отнасяща се до областта на дейност или до сравними региони.

Областта на дейност се районира въз основа на сравними дълбочини на торфения слой и времето за изчерпване на торфа преди началото на периода на дейност.

Измерванията на дълбочината на торфения слой се извършват в рамките на систематичен или случайно райониран растер или в трансекти с подходящо покритие и разстояние, които позволяват подходящо и изчерпателно определяне на съответните дълбочини на торфения слой в цялата област на дейност.

При наличие на значителни разлики във височината на повърхността, като например на предишни места за добив на торф, изборът на точки за измерване на дълбочината на торфения слой се определя от цифров елевационен модел с висока разделителна способност на областта на дейност.

Дълбочината на торфения слой се измерва чрез вземане на ядрови проби на дълбочина до максимум 50 cm. Вземането на ядрови проби се извършва съгласно стандартните научни протоколи, а избраният метод се обосновава в плана за дейността.

През първите пет години на дейността или се обосновава липсата на върхова стойност на емисиите на метан въз основа на наблюденията върху растителността и дълбочината на нивото на подземните води, или от нетните ползи от намалението на емисиите от почвата се приспадат 10 тона CO₂ еквивалент на хектар всяка година. За случаите, посочени в раздел 3.2.1, трета алинея, букви а) и б), не се изисква проверка за правдоподобност липсата на върхова стойност на метана или приспадането на 10 тона CO₂ еквивалент на хектар, когато дейността е започнала поне пет години, преди операторът да подаде заявление за участие в сертификационна схема или да се присъедини към група оператори, или поне пет години преди признаването на сертификационната схема, по която операторът е сертифициран.

1.2.2.2. Период на мониторинг

Периодът на мониторинг започва и приключва едновременно с периода на дейност. В случай на подновяване удълженият период на мониторинг приключва едновременно с изтичането на новия период на дейност.

1.2.3. Залесяване

1.2.3.1. Период на дейност

Продължителността на периода на дейност е 35 години.

Не се допуска подновяване.

1.2.3.2. Период на мониторинг

Периодът на мониторинг започва едновременно с периода на дейност, а продължителността му е най-малко 40 години.

Операторите или групите оператори могат да се ангажират с по-дълъг период на мониторинг при подаването на първоначалния или преразгледания план за дейността.

1.3. Планиране и докладване

1.3.1. План за дейността

Планът за дейността включва следното:

- а) обща информация:
 - i) юридически собственик и данни за контакт;
 - ii) географски обозначени граници на областта на дейност, включително, ако е приложимо, кодове от националната интегрирана система за администриране и контрол или националната система за идентификация на земеделските парцели (СИЗП) и планирания размер на областта на дейност;
 - iii) продължителност на периода на дейност, включително началната дата;
 - iv) информацията, посочена в член 8, параграф 1 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 2025/2358 на Комисията⁹;
- б) по отношение на изискванията за допустимост:
 - i) описание на предвидените практики;
 - ii) данни за предишното земеползване, основани на източници, като например СИЗП, измерени по-нови стойности или данни от дистанционно наблюдение;
- в) по отношение на критерия за количествена оценка:
 - i) очакваното базово равнище, включително предположенията, използвани за неговото изчисляване, с разбивка по поглъщане на въглерод, емисии от почвата и други емисии на парникови газове, свързани с дейността;
 - ii) очакваното количество погълнат въглерод и/или емисии от почвата и други парникови газове, които ще бъдат генерирани в резултат на дейността, с разбивка по общо количество погълнат въглерод, общо количество емисии от почвата и други емисии на парникови газове, свързани с дейността;
- г) по отношение на критерия за допълняемост:
 - i) регулаторен тест;
 - ii) тест за стимулиращ ефект;
 - iii) тест за финансова жизнеспособност;
- д) по отношение на критерия за съхранение, мониторинг и отговорност:
 - а) оценка на рисковете от обръщане на ефекта;
 - б) предложени практики за ограничаване на рисковете от обръщане на ефекта;
 - iii) избрания механизъм за надеждност;

⁹ Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/2358 на Комисията от 20 ноември 2025 г. за определяне на правила относно сертификационните схеми, сертифициращите органи и одитите съгласно Регламент (ЕС) 2024/3012 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L, 2025/2358, 21.11.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/2358/oj).

- е) по отношение на критерия за устойчивост:
 - i) описание на начина, по който дейността отговаря на минималните изисквания за устойчивост, посочени в раздел 5.1;
 - ii) описание на начина, по който дейността отговаря на задължението за създаване на съпътстващи ползи за опазването и възстановяването на биологичното разнообразие и екосистемите, включително доброто състояние на почвата, и предотвратяването на влошаването на състоянието на земите;
 - iii) когато е приложимо, други очаквани съпътстващи ползи за устойчивостта;
- ж) мониторингов план, посочен в раздел 1.3.2.

1.3.2. Мониторингов план

Мониторинговият план се състои от подробна, изчерпателна и прозрачна документация относно начина, по който операторите или групите оператори планират да извършват мониторинг на дейността. Сертификационните схеми могат да предоставят допълнителни насоки, в които се уточняват елементите, включвани за всеки вид дейност, изисквания за по-често измерване и/или по-подробни изисквания за осигуряване на качеството.

Мониторинговият план включва следното:

- а) описание на въглеродните депа и източниците на емисии, свързани с дейността, посочена в таблици 1 и 2, които ще бъдат използвани за количествена оценка, както и — за всеки от тях — избрания подход за количествена оценка и мониторинг и честотата на мониторинга;
- б) съответната документация, изброена в раздели 2.4.1.3, 2.4.2.3, 2.4.3.3 и 2.4.4.3;
- в) описание на начина, по който ще се наблюдават случаите на евентуално обръщане на ефекта, и начина, по който ще се извършва количествена оценка на такива случаи, ако възникнат, през целия период на мониторинг;
- г) описание на подхода за мониторинг на другите съпътстващи ползи за устойчивостта, посочени в раздел 5.3, когато е приложимо.

1.3.3. Преразгледан план за дейността

Операторите или групите оператори представят на сертифициращия орган преразгледан план за дейността в следните случаи:

- а) промени в някой от елементите, изброени в раздели 1.3.1 и 1.3.2, които обосновават необходимостта от повторно потвърждаване на съответствието на дейността с приложимата методика; и/или
- б) подновяване на дейността.

Останалите промени се описват единствено в мониторинговия доклад.

В случая, посочен в буква б) по-горе, в преразгледания план за дейността се включва най-малко актуализирана информация за следното:

- а) началната дата, посочена в раздел 1.3.1, буква а), точка iii);
- б) очакваното базово равнище и очакваното количество погълнат въглерод и/или емисии от почвата и други парникови газове, които

ще бъдат генерирани от дейността през новия период на дейност, посочен в раздел 1.3.1, буква в), въз основа на актуализирани предположения и параметри;

- в) теста за финансова жизнеспособност, посочен в раздел 1.3.1, буква г), точка iii), като се отчитат разходите и приходите, възникнали през целия удължен период на мониторинг;
- г) оценката на риска, посочена в раздел 1.3.1, буква д), точка i).

В преразгледания план за дейността се описват характерът, обосновката и последиците от промените.

1.3.4. Мониторингов доклад

Преди всеки одит за повторно сертифициране операторите или групите оператори представят на сертифициращия орган мониторингов доклад, в който се съдържа информацията, посочена в раздел 1.3.4.1.

Преди всеки одит на мониторинга операторите или групите оператори представят на сертифициращия орган мониторингов доклад, в който се съдържа информацията, посочена в раздел 1.3.4.2.

Операторите събират, регистрират, обобщават, анализират и документират данните от мониторинга, включително допусканията, референтните данни, данните за дейността и изчислителните коефициенти, по прозрачен начин, който позволява проверка на постигнатите резултати през периода на сертифициране, и при поискване съобщават тази информация на сертифициращите органи или сертификационните схеми.

Сертификационните схеми предоставят допълнителни насоки относно забавени или непълни подадени мониторингови доклади, както и относно допълнителни документи, които трябва да се подадат за целите на повторното сертифициране и одитите на мониторинга.

Сертификационните схеми позволяват споделянето на данни от мониторинга в анонимизиран вид с Комисията по искане на компетентните национални органи или на Комисията.

1.3.4.1. Мониторингов доклад преди одити за повторно сертифициране

За целите на одитите за повторно сертифициране мониторинговият доклад включва:

- а) информацията, посочена в таблици 1 и 2, където е уместно;

Таблица 1

Въглеродни депа от земеползването, промените в земеползването и горското стопанство (ЗПЗГС) и източници на емисии от ЗПЗГС	Парникови газове	Мерна единица	Описание	Приложим за
Жива биомаса	CO ₂	тонове CO ₂ eq	Количество на общите нетни поглъщания	Земеделие и агrolесовъдство върху минерални почви, залесяване

			Количество на общите нетни емисии	Възстановяване на оводняването и възстановяване на торфища и на други органични почви
Минерални почви	CO ₂	тонов е CO ₂ eq	Количество на общите нетни поглъщания	Земеделие и агrolесовъдство върху минерални почви, залесяване
			Количество на общите нетни емисии	Земеделие и агrolесовъдство върху минерални почви, възстановяване на оводняването и възстановяване на торфища и на други органични почви, залесяване
Органични почви	CO ₂ , CH ₄ , N ₂ O	тонов е CO ₂ eq	Количество на общите нетни емисии	Възстановяване на оводняването и възстановяване на торфища и на други органични почви
Преки и непреки емисии на N ₂ O от управлявани неземеделски почви	N ₂ O	тонов е CO ₂ eq	Количество на общите нетни емисии	Възстановяване на оводняването и възстановяване на торфища и на други органични почви, залесяване

Таблица 2

Източници на емисии, които не са свързани със ЗПЗГС	Парникови газове	Мерна единица	Описание	Приложим за
Управлявани земеделски почви	N ₂ O	тонов е CO ₂ eq	Количество общи емисии	Земеделие и агrolесовъдство върху минерални почви
Употреба на вар	CO ₂	тонов е CO ₂ eq	Количество общи емисии	Земеделие и агrolесовъдство върху минерални почви, възстановяване на оводняването и възстановяване на торфища и на други органични почви
Употреба на урея	CO ₂	тонов е CO ₂ eq	Количество общи емисии	Земеделие и агrolесовъдство върху минерални почви, възстановяване на оводняването и възстановяване на торфища и на други органични почви
Изгаряне на горива	CO ₂ , CH ₄ , N ₂ O	тонов е CO ₂ eq	Количество общи емисии	Земеделие и агrolесовъдство върху минерални почви, възстановяване на оводняването и възстановяване на торфища и на други органични почви, залесяване

- б) информация за прилагането на съответните подходи за количествена оценка и мониторинг, определени в раздели 2.4.1.2, 2.4.2.2, 2.4.3.2 и 2.4.4.2, както и за свързаните с тях прогнозни неточности;
- в) информация за проверка на съответствието с тестовите за допълняемост, определени в раздел 3;
- г) доказателство, че не е настъпило обръщане на ефекта, или информация за настъпило обръщане на ефекта, посочен в раздел 1.3.4.2, втора алинея;
- д) информация за проверка на съответствието със съответните изисквания за устойчивост, определени в раздел 5.

За целите на доказването, посочено в буква г), операторите в областта на залесяването и агролесовъдството могат да използват ортоизображения, заснети от въздуха или от космоса; за земеделските минерални почви липсата на предотвратимо обръщане на ефекта се доказва чрез доказателства за продължаваща дейност.

В мониторинговия доклад се включва информацията, посочена в букви в) и д), само на всеки пет години.

1.3.4.2. Мониторингов доклад преди одитите на мониторинга

За целите на одитите на мониторинга операторите или групите оператори представят мониторингов доклад най-малко на всеки пет години и в срок от една година от момента, в който са узнали за случай, довел до обръщане на ефекта, като включват в него или доказателство, че не е настъпило обръщане на ефекта, или информация за всяко настъпило обръщане на ефекта.

Ако е настъпило обръщане на ефекта, в мониторинговия доклад:

- а) се включва описание на използвания подход за мониторинг;
- б) се определя местоположението на случая в геопространствен векторен формат, като например shapefile, Keyhole Markup Language или подобни формати, под формата на един или повече полигони, или чрез посочване на координатите на географската граница, като се използва стандартна координатна система, като например ETRS89 или WGS84;
- в) се включват описание и съответни данни, свързани с наблюдавания случай на обръщане на ефекта, и случаят се класифицира като предотвратим или неизбежен;
- г) се определя степента на обръщане на ефекта, като се използват правилата за количествена оценка, посочени в раздел 2, или, когато това не е възможно поради естеството на случая на обръщане на ефекта, се изготвя консервативна оценка на обръщането на ефекта и се прави обосновка защо тази оценка е консервативна;
- д) се описват мерките, предприети за спиране на обръщането на ефекта и за предотвратяване или свеждане до минимум на възникването на подобни случаи в бъдеще.

2. КОЛИЧЕСТВЕНА ОЦЕНКА НА БАЗОВОТО РАВНИЩЕ, ОБЩОТО КОЛИЧЕСТВО ПОГЪЛНАТ ВЪГЛЕРОД, ЕМИСИИТЕ ОТ ПОЧВАТА ОТ ЗПЗГС, СВЪРЗАНИ ЕМИСИИ НА ПАРНИКОВИ ГАЗОВЕ ($GHG_{associated}$) И КОЕФИЦИЕНТА НА ПРИСПАДАНЕ НА НЕОПРЕДЕЛЕНОСТТА

2.1. Приложно поле

Временните нетни ползи от поглъщането на въглерод и нетните ползи от намалението на емисиите от почвата се изчисляват съгласно формула (1) и формула (2).

$\text{Temporary net carbon removal benefit} = (CR_{baseline} - CR_{activity}) \times (1 - UNC) - GHG_{associated}$	формула (1)
$\begin{aligned} \text{Net soil emission reduction benefit} \\ = (LSE_{baseline} - LSE_{activity} + ASE_{baseline} - ASE_{activity}) \times (1 - UNC) - GHG_{associated} \end{aligned}$	формула (2)

Където:

(долен индекс) *baseline* = количеството, съответстващо на липсата на дейност („базов сценарий“)

(долен индекс) *activity* = количеството, съответстващо на изпълнението на дейността („сценарий за дейността“)

UNC = коефициентът, отразяващ неопределеността на равнище група оператори, който се приспада, за да се получи консервативна оценка на общото количество погълнат въглерод или намалението на емисиите („коефициент на приспадане на неопределеността“).

Когато през даден период на сертифициране резултатът от формула (1) или формула (2) е отрицателен въпреки увеличеното поглъщане на въглерод или намалените емисии от почвата, този отрицателен резултат се отчита като дефицит на кредити и се изважда от формула (1) или формула (2) през следващия период на сертифициране.

В таблица 3 е показано съответствието между елементите на формула (1) и формула (2) и въглеродните депа от ЗПЗГС и източниците на емисии на парникови газове, определени в Насоките на МКИК от 2006 г.

Таблица 3

Елемент	Въглеродно депо или източници на емисии на парникови газове съгласно МКИК	GHG (парникови газове)
CR (нетно поглъщане на въглерод)	Жива биомаса	CO ₂
	Органичен въглерод в почвата (SOC) в минералните почви	CO ₂
LSE (нетни емисии от	Органичен въглерод в почвата (SOC) в минералните почви	CO ₂ , N ₂ O

почвата от ЗПЗГС)	Органичен въглерод в почвата (SOC) в органичните почви	CO ₂ , CH ₄ , N ₂ O
ASE (емисии от земеделски почви)	Преки и непреки емисии на N ₂ O от управлявани земеделски почви	N ₂ O
GHG_{associated} (свързани емисии на парникови газове)	Жива биомаса в дърветата и храстите (стъбла, клони и корени)	CO ₂
	Преки и непреки емисии на N ₂ O от управлявани земеделски почви	N ₂ O
	Употреба на вар и урея	CO ₂
	Изгаряне на горива	CO ₂ , CH ₄ , N ₂ O

Ако преките и непреките емисии на диазотен оксид (N₂O) от управлявани земеделски почви¹⁰ са по-ниски от заложените в базовия сценарий, тези емисии се отчитат във формула (2) под елемента ASE. Ако са по-високи от заложените в базовия сценарий, тези емисии се отчитат във формула (1) или формула (2) като GHG_{associated}.

Промените в запасите от въглерод в почвата (CR в минералните почви), в емисиите от минерални и органични почви (LSE) и в емисиите на N₂O (ASE) се оценяват количествено поотделно за всеки район и се сумират за всички райони, за да се получи общата промяна в запасите от въглерод и промените в емисиите от почвата в областта на дейност. Освен това промените в запасите от въглерод в почвата или в емисиите от почвата могат да бъдат количествено оценени за други територии, които се намират под оперативния контрол на оператора.

Когато в рамките на дейностите по залесяване операторите обработват постоянно затревени площи, от временните нетни ползи от поглъщането на въглерод, съответстващи на периода на сертифициране, през който е извършена обработката на почвата, се приспада 12 % загуба¹¹ от съществуващите запаси от въглерод в почвата, изчислена въз основа на почвени проби или въз основа на съответното прието еталонно условие за запасите от органичен въглерод в почвата (ОВП) за минерални почви съгласно прецизирането от 2019 г. на Насоките на МКИК от 2006 г.¹²

Когато земеделските и агролесовъдните дейности върху минерални почви водят както до поглъщане на въглерод, така и до намаление на емисиите от почвата, GHG_{associated} се изваждат както от временните нетни ползи от поглъщането на въглерод, така и от нетните ползи от намалението на емисиите от почвата, след като се приложи тегловен коефициент. Тегловният коефициент съответства на относителните размери на

¹⁰ Тези емисии се отчитат в инвентаризациите на парниковите газове в категорията *Земеделие* в съответствие с Насоките на МКИК от 2006 г. Непреки емисии на N₂O са емисии, които произтичат от атмосферно отлагане, излужване и оттичане на азот.

¹¹ Въз основа на коефициентите за съответните промени в запасите при управлението на затревени площи, посочени в глава 6, том 4, таблица 6.2 от Насоките на МКИК от 2019 г. В таблица 6.2 се посочва, че когато подобрени затревени площи се превръщат в номинално управлявани почви, това води до загуба на въглерод от 1,14 на 1, тоест загуба от -12 %.

¹² SOCref за минерални почви в том 4, глава 2, таблица 2.3.

временните брутни ползи от поглъщането на въглерод и на брутните ползи от намалението на емисиите от почвата, като „брутни“ означава преди да се приспадат $\text{GHG}_{\text{associated}}$.

Когато се отчитат емисии на CO_2 от органични почви, оценката включва емисии извън обекта, като например емисии на органичен въглерод под формата на частици, разтворен органичен въглерод и разтворен неорганичен въглерод.

2.1.1. Земеделие и агролесовъдство върху минерални почви

Обхватът на сертификационната методика в областта на земеделието и агролесовъдството върху минерални почви включва:

- а) поглъщане на въглерод в минералните почви, а при прилагане на агролесовъдни практики — и в живата биомаса;
- б) емисии от почвата от ЗПЗГС при минералните почви;
- в) емисии от земеделски почви при управлявани земеделски почви;
- г) $\text{GHG}_{\text{associated}}$, по-конкретно увеличение на:
 - i) преки и непреки емисии на N_2O от управлявани земеделски почви;
 - ii) емисии CO_2 от употребата на вар и уреа;
 - iii) емисии от изгарянето на гориво при работа на полето или при транспортирането до областта на дейност,

в сравнение със същия вид емисии в базовия сценарий, посочен в раздел 2.3.1.

2.1.2. Възстановяване на оводняването и възстановяване на торфища и на други органични почви

Обхватът на сертификационната методика в областта на възстановяването на оводняването и възстановяването на торфища и на други органични почви включва:

- а) емисии от почвата от ЗПЗГС при органични почви;
- б) емисии от земеделски почви при управлявани земеделски почви, ако е приложимо (по избор);
- в) $\text{GHG}_{\text{associated}}$, по-конкретно увеличение на:
 - i) емисии на CO_2 от жива биомаса, ако е приложимо;
 - ii) преки и непреки емисии на N_2O от управлявани земеделски почви;
 - iii) емисии на CO_2 от употребата на вар и урея, ако е приложимо;
 - iv) емисии от изгарянето на гориво при работа на полето или при транспортирането до областта на дейност,

в сравнение със същия вид емисии в базовия сценарий, посочен в раздел 2.3.1.

2.1.3. Залесяване

Обхватът на сертификационната методика в областта на залесяването включва:

- а) поглъщане на въглерод в жива биомаса и по избор — в минералните почви;
- б) емисии от почвата от ЗПЗГС при минералните и органичните почви (по избор);
- в) емисии от земеделски почви при управлявани земеделски почви (по избор);
- г) $\text{GHG}_{\text{associated}}$, по-конкретно увеличение на:

- i) преките и непреките емисии на N₂O от почвите, свързани с употребата на торове върху новозасадените дървета;
 - ii) емисии от изгарянето на гориво при работа на полето или при транспортирането до областта на дейност,
- в сравнение с базово равнище, равно на нула.

2.2. Формули за количествена оценка

За изчисляване на поглъщането на въглерод, на LSE в минералните почви, както и — в случай на възстановяване на оводняването на торфища и на други органични почви — на GHG_{associated} от жива биомаса, се изчислява промяната в запасите от въглерод при базовия сценарий и при сценария за дейността през всеки период на сертифициране в съответствие с формула (3):

$change\ in\ carbon\ stock = C_{y=t+x} - C_{y=t}$	формула (3)
---	----------------

Където:

y =	година (y = 0 е годината, в която започва периодът на дейност)
t =	годината, в която започва периодът на сертифициране
x =	продължителността на периода на сертифициране (в години или месеци)
C _{y=t} =	запасите от въглерод в началото на периода на дейност (ако t=0) или в началото на всеки период на сертифициране (ако t ≥ 1) (в тонове въглерод)
C _{y=t+x} =	запасите от въглерод в края на всеки период на сертифициране (в тонове въглерод)

Промяната в запасите от въглерод се умножава по -44/12, за да се превърне въглеродът в CO₂. При увеличаване на запасите от въглерод CR е отрицателно число. При намаляване на запасите от въглерод LSE или GHG_{associated} са положителни числа.

LSE в органични почви, ASE и GHG_{associated} (с изключение на тези от жива биомаса) се изчисляват чрез събиране на годишните емисии на съответния ПГ, посочени в базовия сценарий и в сценария за дейността през всеки период на сертифициране, в съответствие с формула (4):

$emissions = \sum_{y=t}^{y=t+x} E_y$	формула (4)
--------------------------------------	----------------

Където:

y =	година (y = 0 е годината, в която започва периодът на дейност)
t =	годината, в която започва периодът на сертифициране

$x =$	продължителността на периода на сертифициране (в години или месеци)
$E_y =$	емисиите (LSE, ASE или $GHG_{associated}$) през година y (в тонове CO_2 еквивалент)

За преобразуването на емисиите на парникови газове в еквивалент на CO_2 се използват стойностите на потенциалите за глобално затопляне, посочени в Делегиран регламент (ЕС) 2020/1044 на Комисията¹³ или в най-новия доклад за оценка на МКИК¹⁴.

2.3. Базови равнища

2.3.1. Базово равнище за почвите

За нетното поглъщане на въглерод (CR) в минерални почви, нетните емисии от почвата от ЗПЗГС (LSE) и емисиите от земеделски почви (ASE) се прилага специфично за дейността базово равнище.

В базовия сценарий се отразява продължаването на управлението на почвата или културите, извършвано през референтен период, като се отчитат, където е приложимо, циклите на сеитбооборота. Референтният период обхваща най-малко три години, непосредствено предшестващи началото на периода на дейност; в случай на подновяване се използва референтният период, предшестващ началото на първия период на дейност. Продължителността на референтния период се удължава, когато е приложимо, до продължителността на съответния цикъл на сеитбооборота.

Когато се използва моделният подход, описан в раздел 2.4.1, прогнозираното специфично за дейността базово равнище, включено в плана за дейността, се коригира при всеки одит за повторно сертифициране, за да се отчетат въздействията на действителните метеорологични условия, настъпили през предходния период на сертифициране.

Когато се използва подходът за измерване, описан в раздел 2.4.2, базовото равнище се измерва в контролни участъци, където се извършва същото управление като това през референтния период или се прилага базово равнище, равно на нула.

2.3.2. Базово равнище за жива биомаса

За нетното поглъщане на въглерод в жива биомаса на дървета, дървесни насаждения или овощни градини, получена в резултат на засаждане, засяване или дейности по естествено възстановяване, се прилага базово равнище, равно на нула. В случай че в

¹³ Делегиран регламент (ЕС) 2020/1044 на Комисията от 8 май 2020 г. за допълнение на Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на стойностите на потенциалите за глобално затопляне и на насоките за инвентаризация, както и по отношение на системата на Съюза за инвентаризация, и за отмяна на Делегиран Регламент (ЕС) № 666/2014 на Комисията (ОВ L 230, 17.7.2020 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2020/1044/oj).

¹⁴ Шести доклад за оценка (AR6) на МКИК, 2021 г., Forster, P., T. Storelvmo, K. Armour, W. Collins, J. L. Dufresne, D. Frame, D. J. Lunt, T. Mauritsen, M. D. Palmer, M. Watanabe, M. Wild, H. Zhang, 2021 г., The Earth's Energy Budget, Climate Feedbacks, and Climate Sensitivity (Енергийният баланс на Земята, климатични обратни връзки и чувствителност на климата). В: Climate Change 2021: The Physical Science Basis (Изменение на климата, 2021 г.: физико-научни основи), Принос на работна група I към Шестия доклад за оценка, изготвен от Междуправителствения комитет по изменението на климата, Cambridge University Press, в процес на отпечатване, https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg1/downloads/report/IPCC_AR6_WGI_Chapter_07.pdf.

областта на дейност е имало дървета, дървесни насаждения или овощни градини преди подаването на плана за дейността до сертифициращия орган, нарастването на запасите от въглерод в резултат на такава вече съществуваща растителност не се включва при количественото оценяване на временните нетни ползи от поглъщането на въглерод.

2.3.3. Актуализиране на базовото равнище

За практиките, посочени в раздел 1.1.1.1, буква в), желаното базово равнище на емисиите от земеделски почви ($ASE_{baseline}$) се актуализира на всеки пет години чрез прилагане на корекция в посока понижаване. Тази корекция съответства на 1 % от първоначалното базово равнище за всяка изминала година от началото на първия период на дейност.

2.4. Подходи за количествена оценка и мониторинг

За количествена оценка и мониторинг на временните нетни ползи от поглъщането на въглерод и нетните ползи от намалението на емисиите от почвата се използват един или няколко от следните подходи:

- а) Подход 1: модели;
- б) Подход 2: измервания;
- в) Подход 3: аналози;
- г) Подход 4: приети стойности на коефициенти на емисии.

В таблица 4 са изброени възможните подходи за количествена оценка и мониторинг на всеки елемент от временните нетни ползи от поглъщането на въглерод и нетните ползи от намалението на емисиите от почвата:

Таблица 4

Въглеродно депо или източник на емисии на парникови газове съгласно МКИК	Подход(и)
Жива биомаса	1, 2
Органичен въглерод в почвата в минералните почви	1, 2
Органичен въглерод в почвата в органичните почви	1, 3
Преки и непреки емисии на N_2O от управлявани земеделски почви	1, 4
Употреба на вар и урея	1, 4
Изгаряне на горива	4

Когато са приложими няколко подхода, се избира само един от тях за количествена оценка или мониторинг на същия елемент по последователен начин през целия период на мониторинг.

Същият подход се използва за изчисляване на същия елемент както в сценария за дейността, така и в базовия сценарий.

За групи оператори количествената оценка и мониторингът се извършват на равнището на групата.

2.4.1. *Подход 1: модели*

2.4.1.1. Допустими модели

Допустимите модели включват:

- а) основани на процеси модели, т.е. изчислителни рамки, които симулират биологичните, химичните и физичните процеси, определящи потоците на парникови газове, като например биогеохимични модели, модели на въглерода в почвата, модели на екосистемни процеси, хидрологични модели и динамични модели на растителността;
- б) статистически и вероятностни модели, за които се използват статистически техники за установяване на връзка между наблюдавани променливи на околната среда (включително управленски практики) и/или данни от дистанционно наблюдение (сателитни данни, откриване на цели и определяне на тяхното местоположение посредством светлинно излъчване (LiDAR), изображения с висока разделителна способност) и за промените в запасите от въглерод и потоците на парникови газове. Примери за това са моделите за машинното и задълбоченото самообучение, регресионните модели и моделите за геопространствен анализ.

Избраният модел е моделът, за който Комисията счита, че отговаря на следните критерии:

- а) прозрачност и проследимост, т.е. характеристиките на модела са подробно описани, версията на модела е ясно посочена, а промените между версиите са проследими и добре документирани;
- б) научна достоверност, т.е. моделът трябва да е доказал в рецензирана научна литература способността си да оценява промените в запасите от въглерод и/или емисиите на парникови газове при управлението на почвите/културите, управлението на торовете, възстановяването на оводняването и възстановяването на торфища и на други органични почви, или промените в агролесовъдството/залесяването при сравними почвено-климатични условия и за функционалните типове растения, или характеристиките на растителността, които са от значение за дейността;
- в) пригодност, т.е. моделът трябва да е калибриран и валидиран въз основа на преки измервания на потоците на парникови газове или промените в запасите от въглерод от набори от данни, които точно отразяват почвено-климатичните условия в региона, в който се извършва дейността, като данните за калибриране и валидиране са независими — или чрез използване на два отделни набора от данни без припокриване на местата на изследване, или чрез използване на статистически процес, като например кръстосано валидиране;
- г) минимална точност, т.е. при тестване спрямо набора от данни от валидирането средното отклонение на модела, изразено във формула (5), трябва да бъде по-малко или равно на оценката на общата неопределеност на измерването (PMU), изложена във формула (6); най-малко 90 % от наблюдаваните стойности трябва да попадат в 90-процентовите интервали на предвиждане на модела, а степента на дисперсия, обяснена с модела (R^2) и изложена във формула (7), трябва да е по-голяма от нула.

$mean\ bias = \sum_{i=1}^n (P_i - O_i)/n$	формула (5)
---	----------------

Където:

P_i = прогнозираната промяна в запасите от въглерод или в емисиите на парникови газове

O_i = наблюдаваната промяна в запасите от въглерод или в емисиите на парникови газове

i = индекс на наблюдението в рамките на проучването

n = брой наблюдения за дадено проучване

$PMU = \sqrt{\frac{\sum_{j=1}^k \sigma_j^2 (n_j - 1)}{\sum_{j=1}^k (n_j - 1)}}$	формула (6)
---	----------------

Където:

k = броя наблюдения във всички проучвания

σ_j^2 = стандартната грешка на j -тата наблюдавана промяна в запасите от въглерод или в емисиите на парникови газове

n_j = броя повторения на измерванията, използвани в j -тото наблюдение

$R^2 = 1 - \frac{\sum_{i=1}^n (P_i - O_i)^2}{\sum_{i=1}^n (O_i - \bar{O})^2}$	формула (7)
---	----------------

Където:

P_i = прогнозираната промяна в запасите от въглерод или в емисиите на парникови газове

O_i = наблюдаваната промяна в запасите от въглерод или в емисиите на парникови газове за наблюдение i

$\bar{O}$ = средната стойност на наблюдаваните стойности на промяната в запасите от въглерод или в емисиите на парникови газове

i = индекс на наблюдението в рамките на проучването

n = брой наблюдения в набора за валидиране

2.4.1.2. Използване на модели

Когато се използва модел за оценка на промените в запасите от ОВП, за инициализиране и проверка на модела¹⁵ се използват измерени данни за почвата.

За целите на инициализиране на модела първоначалното количество ОВП се определя въз основа на валидирани регионални или национални карти на запасите от ОВП или въз основа на почвени проби, взети в съответствие с правилата за вземане на проби и лабораторни изследвания, посочени в раздел 2.4.2.2, като пробите обхващат основните райони и се вземат в рамките на областта на дейност. Като общо правило почвените проби се вземат в рамките на 18 месеца преди или след началото на периода на дейност; като алтернатива може да се използва съответната информация за запасите на ОВП от почвени проби, взети през 5-годишния период преди началото на периода на дейност.

За целите на проверката на модела почвените проби се вземат в рамките на 18 месеца преди или след началото на периода на дейност и най-малко на всеки пет години след това. Броят на почвените проби се определя така, че да се постигне целевото ниво на неопределеност; като алтернатива, когато се използват основани на процесите модели, броят на почвените проби може да бъде равен на 20 % от резултата от формула (8). В първоначалните точки за вземане на проби се вземат повторно проби на същите места, като се използва същият подход за вземане на проби и лабораторни анализи. Като алтернатива за целите на проверка на модела може да се използват наличните данни за почвени проби, получени от регионални или национални мрежи за мониторинг, при условие че тези регионални или национални мрежи за мониторинг включват данни за управлението на културите и почвите и се основават на почвени проби, взети на поне същата пространствена плътност и времева честота на вземане на проби, като обхващат сходни практики за управление на земята и са разположени в рамките на областта на дейност. Медианата на промените в запасите от ОВП, симулирани от модела, трябва да попада в 90-процентовия доверителен интервал на промените в измерените запаси от ОВП, използван за проверка на модела. Резултатите от проверката на модела се вземат предвид при количествената оценка на неопределеността на модела за бъдещи периоди на сертифициране.

Когато даден модел се използва за оценка на промените в запасите от въглерод в жива биомаса въз основа на данни от дистанционно наблюдение, в него се вземат предвид най-важните специфични за дадения обект променливи, които са от значение за дейността, включително земното покритие, обемът на надземната биомаса, обемът на подземната биомаса, местните климатични условия, почвеният тип, видът и интензивността на управлението, както и цифровият модел на релефа. Минималната разделителна способност на данните от дистанционно наблюдение за земното покритие и обема на надземната биомаса е 10 m. Обработката на необработени данни от дистанционно наблюдение включва калибриране на местно равнище, подкрепено от използването на измервания, включени в окончателното изчисление на доверителните интервали за оценките на общото количество погълнат въглерод или намалението на емисиите от почвите.

¹⁵ Проверката на модела се извършва на равнище група оператори, като се използва същия модел при сходни почвено-климатични условия.

2.4.1.3. Информация, която трябва да бъде включена в мониторинговия план

В мониторинговия план се включва описание на процедурите, които са били изпълнени при използването на модела, което обхваща най-малко:

- а) съответствието на използването на модела с областта на приложение;
- б) описанието на вида и източника на входните данни, както и евентуалната предварителна обработка на данните;
- в) границите на системата (пространствени, времеви, дълбочина на почвата и др.);
- г) плана за вземане на проби, използван за целите на проверката, включително информацията, посочена в раздел 2.4.2.3, и нивото на ефективност, което се очаква от модела;
- д) описанието на подхода, използван за оценка на неопределеността в резултатите от модела, включително получената грешка при прогнозиране на модела;
- е) информацията за мерките за осигуряване и контрол на качеството;
- ж) отговорността за събирането и архивирането на данни.

2.4.2. *Подход 2: измервания*

2.4.2.1. Допустими измервания

Допустимите измервания обхващат:

- а) преки измервания на ОВП чрез техники за вземане на почвени проби;
- б) алометрични уравнения, коефициенти за превръщане на стъблена дървесина в обща надземна дървесна биомаса (BEF) или коефициенти за превръщане на стоящия запас в надземна биомаса (BCEF), с които биомасата се измерва косвено чрез съпоставяне на преки измервания на структурата на гората, като например диаметър и височина на дърветата, с биомасата или въглерода;
- в) непреки измервания чрез техники за проксимално наблюдение на място, т.е. разполагане на датчици на терен, които са в контакт с почвата или се намират на разстояние до 2 m от нея и улавят сигнали от почвата.

Алометричните уравнения, BEF или BCEF, включително параметрите, използвани за тяхното извеждане, като относителната плътност или плътността на дървесината, фракциите на въглерода и съотношенията между корените и надземните части, посочени в първата алинея, буква б), отговарят на едно от следните изисквания:

- а) специфични са за дадения обект, т.е. разработени са чрез събиране на представителна извадка от сходни дървета на място, намиращо се в близост до областта на дейност, и чрез пряко измерване на техния обем и на сухата биомаса;
- б) публикувани са в рецензирана научна литература въз основа на научни изследвания, проведени на мястото или в региона на дейността или за подобен вид гора и климатични и почвени условия; или
- в) прилагат се при регионални или национални инвентаризации на горите или при националните инвентаризации на парникови газове от ЗПЗГС.

Освен това те се избират в съответствие с всички изброени по-долу критерии:

- а) валидиране на таксономичната йерархия: избраната формула е подходяща за измервания вид и свежда до минимум отклоненията, които се дължат

на филогенетични различия в структурата на дървото и свойствата на дървесината, като се спазва следният ред на приоритет:

- а) специфични за вида формули, разработени за засадените или инвентаризирани видове;
 - б) специфични за рода формули;
 - в) формули, изведени от тясно свързани семейства или функционални групи;
 - г) обобщени формули за широколистни или иглолистни видове, при условие че се обоснове тяхната приложимост за широка функционална група;
- б) валидиране на размерите и структурата на насажденията: разпределението на размерите на дърветата (структурата на насажденията) в инвентаризационния участък съответства на диапазона, използван при първоначалното разработване на формулата;
- в) валидиране на климатичните и почвените условия: климатичните и почвените условия в областта на дейност попадат в обхвата на условията, при които първоначално е била разработена избраната формула.

Техниките за проксимално наблюдение, посочени в първата алинея, буква в), са техники, за които Комисията счита, че отговарят на следните критерии:

- а) прозрачност, т.е. функциите и параметрите, на които се основава техниката за проксимално наблюдение, са подробно описани;
- б) научна достоверност, т.е. в рецензираната научна литература трябва да е доказано, че техниката за проксимално наблюдение открива разлики в запасите от въглерод в почвата или биомасата при различни почвено-климатични условия или управленски практики, а ако тя се използва за измерване на въглерода в почвата — да измерва конкретно въглерода в почвата, без да се влияе значително от други свойства на почвата;
- в) пригодност, както е описано в раздел 2.4.1.1, втора алинея, буква в);
- г) минимална точност, както е описано в раздел 2.4.1.1, втора алинея, буква г).

2.4.2.2. Използване на измервания

А. Правила, които се прилагат за подходите, посочени в раздел 2.4.2.1, първа алинея, букви а) и в)

Планът за вземане на проби за минерални почви може да се основава на районирана случайна извадка от областта на дейност, като се използва основан на модела или основан на плана подход. Планът за вземане на проби и районите остават същите при първоначалното и при повторното измерване. Размерът на пробата се изчислява предварително чрез използване на методи за определяне на доверителен интервал или за проверка на хипотези; той е достатъчно голям, за да позволи количествено оценяване на промените в долната граница на едностранния доверителен интервал при минимално ниво на доверителна вероятност от 70 % и да намали риска от загуба на местата за вземане на проби на терен с течение на времето. Минималният брой проби се изчислява съгласно формула (8):

$n \geq \sigma^2 \frac{z_{\alpha}^2}{E^2}$	формула (8)
--	----------------

Където:

n = общ минимален брой на пробите

σ^2 = очакваната дисперсия на запасите от ОВП въз основа на наличните местни набори от данни или на промените в запасите от ОВП, ако са налични такива данни

z_{α} = критичната стойност на стандартното нормално разпределение при ниво на значимост α ($\alpha = 100\%$ ниво на доверителна вероятност), като при едностранно ниво на доверителна вероятност 70% z -стойността е 0,52

E = допустимата грешка (напр. очаквания размер на ефекта, умножен по нивото на доверителна вероятност, или минималната откриваема разлика)

Местата за вземане на проби на терен се определят въз основа на плана за вземане на проби и размера на пробата. Координатите на местата за вземане на проби на терен се записват, за да се улесни повторното вземане на проби на същите места.

В зависимост от необходимия размер на пробата и плана за вземане на проби може да се извършва вземане на индивидуални или сборни проби от почвата на определените места за вземане на проби на терен.

Почвените проби са представителни за слоя с дебелина 0—30 cm или, в случай на потънък повърхностен почвен слой — за слоя, започващ от повърхността (0 cm) до основната скала. Дълбочината на взетите почвени проби се записва и се използва при изчисляването на запасите от ОВП.

Почвените проби се вземат в рамките на една година преди или след началото на периода на дейност; Почвени проби се вземат през същия сезон, най-малко шест седмици след последното наторяване с органични торове и, когато е възможно, при еднакви почвени условия и условия на обработка на почвата при първоначалното и при повторното измерване.

За измерването и повторното измерване се използва същият вид оборудване.

Като алтернатива може да се приложи методиката, изложена в приложение V към Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/996 на Комисията¹⁶.

Б. Правила, които се прилагат за подходите, посочени в раздел 2.4.2.1, първа алинея, буква а)

Лабораторното определяне на запасите от ОВП се извършва въз основа на формула (9):

$SOC_{stock} = OC_{\%} \times BD_{fe} \times depth \times (1 - G_v)$	формула (9)
--	----------------

¹⁶ Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/996 на Комисията от 14 юни 2022 г. относно правилата за проверка на критериите за устойчивост и за намаление на емисиите на парникови газове и критериите за нисък риск от непреки промени в земеползването (ОВ L 168, 27.6.2022 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2022/996/oj).

където:

$OC\%$ = съдържанието на органичен въглерод във фракция на ситнозема ($\%, < 2 \text{ mm}$)

BD_{fe} = обемната плътност на фракцията на ситнозема (g cm^{-3})

depth = дълбочината на съответния почвен слой (cm) според пробите, взети на терен

G_v = съдържанието на груби фрагменти ($> 2 \text{ mm}$) (за превръщане на масата в обем може да се използва приета стойност на плътността от $2,6 \text{ g/cm}^3$)

$OC\%$ може да се определи чрез сухо изгаряне с елементарен анализ (EN ISO 15936), температурно-зависима диференциация на общия въглерод (EN 17505:2023), спектрометрия в близката инфрачервена област (EN ISO 17184:2014) или чрез алтернативни методи, за които е наличен стандарт на ISO или официална акредитация в държава членка. Неорганичният въглерод се изключва.

BD_{fe} се определя чрез лабораторно изследване съгласно ISO EN 11272:2017, като се добавят документираните стъпки за определяне на BD_{fe} от фракцията на ситнозема; или алтернативни методи, за които са налични стандарти на ISO или официална акредитация в държава членка; или валидирана педотрансферна функция. Такава педотрансферна функция отразява почвено-климатичните условия въз основа на данни от най-малко 300 преки измервания, има R^2 от най-малко 0,6 и не съдържа отклонение (по-малко от 5 %).

Когато е уместно, моделите и параметрите на моделите са ясно описани и обосновани. За всички методи се посочва аналитичната грешка.

При повторно измерване същите стойности на BD_{fe} и G_v , използвани за първоначалните запаси от ОВП, могат да се използват за изчисляване на запасите от ОВП при одитите за повторно сертифициране. При повторно измерване на BD_{fe} промените в запасите от ОВП се изчисляват въз основа на метода на еквивалентната маса на почвата (ESM method), описан в Насоките на Организацията на ООН за прехрана и земеделие (2019 г.)¹⁷, или въз основа на други методи за изчисляване на еквивалентната маса на почвата, когато това е обосновано. Грешките, свързани с методите на еквивалентната маса на почвата, се отчитат чрез техники за разпространение на грешките. Методите и изчисленията на еквивалентната маса на почвата се документират. Не се изисква изчисляване на еквивалентната маса на почвата, когато почвените проби се вземат на дълбочина от най-малко 60 cm или до основната скала.

Лабораторните методи остават същите и доказват съгласуваност при измерването и повторното измерване. Лабораториите, използвани за анализ на почвата, отговарят на стандарта ISO/IEC 17025:2017 и предоставят данни за контрол на качеството (например междулабораторни изпитвания, използване на еталонни материали, методи за калибриране) за определяне на аналитичната неопределеност и за целите на одита.

В. Правила, които се прилагат за подхода, посочен в раздел 2.4.2.1, първа алинея, буква б)

¹⁷ Организация на ООН за прехрана и земеделие, Измерване и моделиране на запасите от въглерод в почвата и промените в тях в системите за животновъдство, Насоки за оценка, 2019 г.

Планът за вземане на проби при агролесовъдството следва основан на преброяването подход: в началото на периода на дейност се извършва преброяване на единиците насаждения (единични дървета, редове дървета, метри живи плетове, малки горички). Броят на единиците насаждения се използва за изчисляване на запасите от въглерод. При последващи одити за повторно сертифициране се използва представителна извадка от единици насаждения. Биомасата на дърветата и живите плетове се изчислява за всеки парцел и за границите на парцелите. Местата за вземане на проби на терен от дървета или живи плетове са разпределени произволно в рамките на областта на дейност.

Планът за вземане на проби при залесяване следва основан на площта подход: за изчисляване на биомасата и на получените оценки за запасите от въглерод на единица площ се използват основани на участъци методи за вземане на проби, като за множител се използва областта на дейност. Пробните участъци осигуряват представителна извадка и трябва да бъдат разпределени произволно във всички райони, определени в рамките на областта на дейност. Броят на участъците се определя в зависимост от променливостта на областта на дейност и приетата допустима грешка.

При агролесовъдството и залесяването местата за вземане на проби на терен се определят въз основа на плана за вземане на проби и размера на пробата. Координатите на местата за вземане на проби на терен се записват, за да се улесни повторното вземане на проби на същите места. Размерите на дърветата като диаметър и височина се измерват и превръщат в биомаса и въглерод, като се използват подходящи алометрични уравнения и/или BEF/BCEF, както е посочено в раздел 2.4.2.1. Информацията за вида и размера на отделните дървета се записва заедно с използваните алометрични уравнения или BEF/BCEF.

При агролесовъдството броят на единиците насаждения, от които трябва да се вземат проби, се определя в зависимост от видовете и класификацията по диаметър на дърветата, биофизичните условия в областта на дейност, желания доверителен интервал и допустимата грешка. Минималният брой единици насаждения, от които трябва да се вземат проби, се изчислява съгласно формула (10):

$n \geq \sigma^2 \frac{z_{\alpha}^2}{E^2}$	формула (10)
--	-----------------

Където:

n = очаквания минимален брой единици за вземане на проби

σ^2 = очакваната дисперсия на биомасата въз основа на налични местни набори от данни или нови измервания

z_{α} = критичната стойност на стандартното нормално разпределение при желаното ниво на значимост α ($\alpha = 100$ % ниво на доверителна вероятност), като при ниво на доверителна вероятност 90 % z -стойността е 1,65.

E = допустимата грешка (напр. очакван размер на ефекта, умножен по нивото на доверителна вероятност)

По отношение на залесяването броят на участъците, от които се вземат проби за всеки район, може да се изчисли с помощта на съответния методологичен инструмент за залесяване и повторно залесяване по Механизма за чисто развитие¹⁸ или с помощта на наличните инструменти, приети в рамките на механизма за кредитиране по Парижкото споразумение.

2.4.2.3. Информация, която трябва да бъде включена в мониторинговия план

Когато се използват подходите, посочени в раздел 2.4.2.1, първа алинея, буква а), буква б) — с конкретни за мястото алометрични уравнения и BEF/VCE, или буква в), в мониторинговия план се включват:

- а) описание на плана за вземане на проби, в което, ако е приложимо, се посочват ясно използваните методи и модели, включително параметрите на моделите;
- б) доказателство, че размерът на пробата е подходящ за използвания план за вземане на проби и е достатъчен за измерване на очакваните промени в запасите от въглерод за областта на дейност през периода на сертифициране въз основа на съответната научна литература;
- в) минималният значим ефект/разлика, т.е. очакваната промяна в запасите от въглерод през периода на сертифициране, която се установява чрез плана за вземане на проби;
- г) предварителна информация за дисперсията в популацията на целевата променлива, т.е. очакваната променливост в промените на запасите от въглерод за областта на дейност;
- д) описание и обосновка на процеса на подбор на местата за вземане на проби, процедурите на терен за събиране на измервания, измервателното оборудване и методите на измерване, както и процедурите за справяне със случаите на изключване и замяна;
- е) събиране на проби и съответните протоколи за осигуряване и контрол на качеството;
- ж) описание на стратегията за повторно вземане на проби и обосновка на избраната честота на повторно вземане на проби;
- з) протоколи за обработка на данни и осигуряване и контрол на качеството, включително как се третира приетата честота на повторно вземане на проби при оценяване на промените в запасите от въглерод и свързаната с тях неопределеност.

Когато алометричните уравнения, BEF или VCEF, посочени в раздел 2.4.2.1, първа алинея, буква б), са взети от рецензирана научна литература, регионални или национални инвентаризации на горите или националните инвентаризации на парникови газове от ЗПЗГС, мониторинговият план включва информацията, посочена с раздел 2.4.1.3.

¹⁸ Методологичен инструмент за залесяване и повторно залесяване по РКООНИК — изчисляване на броя на пробните участъци за измервания в рамките на дейностите по проекти за залесяване и повторно залесяване по Механизма за чисто развитие (версия 02.1.0).

2.4.3. *Подход 3: аналози*

2.4.3.1. Допустими основани на аналози модели

Допустимите модели:

- а) се прилагат за торфища и други органични почви;
- б) използват видовете растителност, дълбочината на нивото на подземните води или земеползването като аналози, като се дава предимство на растителността, а земеползването може да се използва като основен аналог само при липсата на растителна покривка;
- в) установяват взаимовръзка между променливите на аналозите на място (като дълбочина на нивото на подземните води или видове растителност) и потоците на парникови газове чрез статистическа регресия или многовариантен анализ;
- г) се основават на метаанализ на публикувани данни, в който са включени поне емисиите на CO₂ и CH₄;
- д) когато като аналог се използва растителността, видовете растителност се разграничават въз основа на растителни видове или групи видове, които са показателни за дълбочината на нивото на подземните води, или въз основа на дяла на видове с аеренхим в растителността.

Когато даден вид растителност в областта на дейност няма достатъчно прилика с видовете растителност, използвани в модела, за определяне на коефициентите на емисии могат да се използват регресионни модели между средногодишната дълбочина на нивото на подземните води и потоците на парникови газове от същия регион на областта на дейност.

Моделите, посочени в първа алинея, са модели, за които Комисията счита, че отговарят на следните критерии:

- а) прозрачност, т.е. функциите и параметрите, на които се основава моделът, са подробно описани, а специфичните за аналозите коефициенти на емисии са публично достъпни;
- б) научна достоверност, т.е. в рецензирана научна литература трябва да е доказана способността на модела за откриване на разлики в потоците на парникови газове при съответните почвено-климатични условия и практики на управление;
- в) пригодност, т.е. моделът трябва да е калибриран и валидиран въз основа на преки измервания на потоците на парникови газове, които точно отразяват почвено-климатичните условия в региона, в който се извършва дейността, като данните за калибриране и валидиране са независими — или чрез използване на два отделни набора от данни без припокриване на местата за провеждане на изследвания, или чрез използване на статистически процес като кръстосано валидиране;
- г) представителност и надеждност, т.е. моделът се основава на целогодишни измервания на парникови газове на най-малко 100 места, които са представителни за най-малко 10 различни комбинации от дълбочина на нивото на подземните води и растителност, когато това е практически осъществимо, в региона на областта на дейност. Когато няма наличен модел за

почвено-климатичните условия в региона, в който се извършва дейността, може да се използва модел на друг регион с подобни видове торфища/органични видове почви, растителност и климатични условия. В такъв случай за екстраполиране на оценките с модела от другия регион се използват целогодишни измервания на парникови газове, извършени на най-малко 10 места, които са представителни за най-малко 5 различни комбинации от дълбочина на нивото на подземните води и растителност, когато това е практически осъществимо, в региона, където се осъществява дейността.

2.4.3.2. Използване на аналози

Събирането на данни за аналозите се районира по начин, който отразява в достатъчна степен съответните различия в релефа, състава и структурата на растителността, дълбочината на нивото на подземните води и дебелината на торфения слой в областта на дейност. При събирането на данни могат да се използват мрежови модели, геостатистически подход, картографиране с пълно пространствено покритие или комбинация от тях. Координатите на местата за вземане на проби на терен се записват, за да се улесни повторното вземане на проби на същите места.

Когато като аналог се използва растителността, областта на дейност се картографира най-малко в мащаб 1:10 000 на всеки 5 години.

Когато като аналог се използва дълбочината на нивото на подземните води, то се измерва или моделира най-малко два пъти месечно, когато това е практически осъществимо.

Когато като аналози се използват видовете растителност, класовете на дълбочина на нивото на подземните води и видовете земеползване, коефициентът на емисии се определя като средната стойност от съответните измерени годишни стойности на емисии.

Когато като аналог се използва дълбочината на нивото на подземните води, за изчисляване на коефициента на емисии се използва регресионната права, която отразява взаимовръзката между стойностите на съответните променливи.

2.4.3.3. Информация, която трябва да бъде включена в мониторинговия план

В мониторинговия план се включват:

- а) описание на плана за райониране, вземане на проби и картографиране, включително описание и обосновка на подбора на местата за вземане на проби, процедурите на терен, използваното оборудване, както и процедурите за справяне с изключенията и заместванията;
- б) доказателство, че планът за райониране, вземане на проби и картографиране е подходящ и достатъчен за оценяване на потоците на парникови газове в областта на дейност през периода на сертифициране, въз основа на съответната научна литература;
- в) очакваната минимална промяна в потока на съответните парникови газове през периода на сертифициране, която се установява чрез плана за райониране, вземане на проби и картографиране;

- г) очакваната променливост на потоците на парникови газове в областта на дейност;

2.4.4. *Подход 4: приети стойности на коефициенти на емисии*

2.4.4.1. Допустими коефициенти на емисии

Допустимите коефициенти на емисии обхващат:

- а) Коефициенти на емисии от ниво 2, които се използват при национална инвентаризация на емисиите на парникови газове на държавата членка, в която се извършва дейността;
- б) когато коефициентите на емисии по буква а) не са налични, се използват коефициентите на емисии от ниво 1, включени в Насоките на МКИК от 2006 г.¹⁹, както и всички последващи актуализации на тези насоки.

2.4.4.2. Използване на коефициенти на емисии

Коефициентите на емисии се умножават по съответните данни за дейността.

2.4.4.3. Информация, която трябва да бъде включена в мониторинговия план

В мониторинговия план се включват:

- а) обосновката на избраните коефициенти на емисии;
- б) източникът на използваните коефициенти на емисии;
- в) описанието на данните за дейността.

2.5. **Количествена оценка на коефициента на приспадане на неопределеността**

Коефициентът на приспадане на неопределеността е 8 % или е равен на прогнозната неопределеност, в зависимост от това коя от двете стойности е по-висока. За тази цел количествената оценка на общото количество погълнат въглерод и на емисиите от почвата включва оценка на неопределеността, като се вземат предвид грешката при прогнозиране на модела, която отразява както неопределеността на параметрите, така и структурната неопределеност, грешката при измерването на входните данни, както и грешката при вземането на проби, свързана с плана за вземане на проби, според случая. По отношение на промените в запасите от въглерод в почвата и биомасата количествената оценката на неопределеността може да бъде кумулативна за няколко периода на сертифициране. Когато е уместно, при обобщаване на изчислената неопределеност за цялата област на дейност се отчитат ефектите от пространствената автокорелация.

Грешката на модела при прогнозиране се оценява количествено чрез статистическо валидиране, основано на измервания за наземен контрол на данните, или чрез симулация по метода „Монте Карло“. Когато се използва честотен метод за статистическо валидиране, грешката на модела при прогнозиране се изразява като стандартно отклонение на разликата между моделираните стойности и измервания за наземен контрол на данните; когато се използва симулация по метода „Монте Карло“, грешката на модела при прогнозиране се изразява като стандартно отклонение на вероятностното разпределение. Входните данни за симулацията по метода „Монте

¹⁹ https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2006gl/pdf/4_Volume4/V4_11_Ch11_N2O&CO2.pdf.

Карло“ се извличат от разпределения, описани чрез средните входни стойности на измерените параметри и съответните грешки при тяхното измерване.

Грешката при измерването съответства на стандартната грешка на средната стойност и се изчислява:

- а) от лаборатории за анализ на почви, по-специално на минерални почви;
- б) въз основа на приетите стойности, посочени в Насоките на МКИК от 2006 г., статистическите методи за вземане на проби или, когато такива не са налични, експертната преценка за органичните почви;
- в) съгласно Насоките на МКИК от 2006 г. за биомасата;
- г) информация от производители на измервателното оборудване.

Що се отнася до биомасата, грешката при вземането на проби съответства на стандартната грешка на средната стойност и трябва да се изчислява въз основа на повторно вземане на проби от някои от местата за вземане на проби. По отношение на минералните почви грешката при вземането на проби съответства на стандартната грешка на средната стойност и трябва да се изчислява въз основа на повторно вземане на проби от някои от местата за вземане на проби или въз основа на местна информация за променливостта на съдържанието на ОВП от налични източници. При използването на BEF/VCEF получените промени в запасите от въглерод за жива биомаса се отрязват в съответствие с Насоките на МГИК от 2006 г. за съчетаване на неопределеностите²⁰.

За промени в ОВП и в запасите от въглерод в биомасата коефициентът на приспадане на неопределеността (UNC) се изчислява съгласно формула (11), когато се използват модели, и съгласно формула (12), когато се използват преки измервания:

$UNC = \left(\frac{SD_{\Delta x}}{\Delta x} \right) \times t_{ci}$	формула (11)
$UNC = \left(\frac{SE_{\Delta x}}{\Delta x} \right) \times t_{ci}$	формула (12)

Където:

$SD_{\Delta x}$ = стандартното отклонение на средната моделирана промяна в запасите от въглерод във въглеродно депо x

$SE_{\Delta x}$ = стандартната грешка на средната измерена промяна в запасите от въглерод във въглеродно депо x

Δx = средната прогнозна промяна в запасите във въглеродно депо x

t_{ci} = t-стойността за едностранно t-разпределение на Стюдънт при доверителен интервал ci , който е равен на 70 % за промените в запасите на ОВП и на 90 % за промените в запасите на въглерод в биомасата

²⁰ https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2006gl/pdf/1_Volume1/V1_3_Ch3_Uncertainties.pdf и https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2019rf/pdf/1_Volume1/19R_V1_Ch03_Uncertainties.pdf.

За емисиите на N₂O от управлявани земеделски почви коефициентът на приспадане на неопределеността се определя съгласно формула (13).

$UNC_{\square} = \left(\frac{SD_{\Delta N_2O}}{\Delta N_2O} \right) \times t_{ci}$	формула (13)
---	-----------------

Където:

$SD_{\Delta N_2O}$ = стандартното отклонение на средното моделирано намаление на емисиите на N₂O от почвата

ΔN_2O = средното очаквано намаление на емисиите на N₂O от почвата

t_{ci} = t-стойността за едностранно t-разпределение на Стюдънт при доверителен интервал ci , който е равен на 70 %

Когато се използват аналози за количествено оценяване и мониторинг на емисиите на CO₂ and CH₄ от органични почви, се прилага коефициент на приспадане на неопределеността, равен на 10 %.

Когато за количествена оценка и мониторинг на емисиите на N₂O от управлявани земеделски почви се използват коефициенти на емисии, коефициентът на приспадане на неопределеността е 15 % — когато се използват коефициенти на емисии от ниво 1, или 10 % — когато се използват емисионни фактори от ниво 2.

3. ДОПЪЛНЯЕМОСТ

3.1. Регулаторен тест

С този тест се доказва, че нетната полза за климата, произтичаща от дейността, не е настъпила в резултат на някакво произтичащо от законодателството на Съюза или от националното законодателство законово изискване към оператора да извършва дейността в областта на дейност, освен ако това законодателство не се позовава на сертифицирането съгласно Регламент (ЕС) 2024/3012 или не го включва официално като инструмент за прилагане.

Националното законодателство включва закони, устави и наредби, включително на регионално равнище, както и съдебни решения или други правно обвързващи споразумения.

Поглъщането на въглерод или намалението на емисиите от почвата, произтичащи от дейности, които са задължителни съгласно национални изисквания или изисквания на Съюза, могат да бъдат сертифицирани, ако те надхвърлят тези изисквания, но само допълнителното количество погълнат въглерод или допълнителното намаление на емисиите от почвата могат да бъдат включени в нетната полза от поглъщането на въглерод или от намалението на емисиите от почвата.

3.2. Финансова жизнеспособност

3.2.1. Тест за стимулиращ ефект

С този тест се доказва, че сертифицирането има стимулиращ ефект, а именно, че то подтиква оператора да промени поведението си с цел да участва в допълнителна дейност, която без сертифициране не би извършвал или би извършвал по ограничен или различен начин.

Сертифицирането представлява стимул за оператора, когато към момента на подаване на заявлението за участие в сертификационната схема или към момента на присъединяване към група оператори работата по съответната дейност все още не е започнала. В тази връзка „начало на работата по дейността“ означава настъпилото най-напред от следните: започването на дейността или първият правно обвързващ ангажимент за поръчване на оборудване, или ползването на услуги, или всеки друг ангажимент, който прави дейността необратима. Подготвителните дейности, като например получаването на разрешения и провеждането на проучвания за осъществимост, не се считат за начало на работите по дейността.

Чрез дерогация от първата и втората алинея тестът за стимулиращ ефект се счита за изпълнен от:

- а) оператори, които са започнали дейността си, преди да подадат заявление за участие в сертификационна схема или да се присъединят към група оператори, ако дейността е започнала в периода от 1 януари 2023 г. до 31 декември 2027 г. В този случай за количествената оценка на базовото равнище референтният период, посочен в раздел 2.3.1, се състои от най-малко трите години, непосредствено предшестващи началото на работата по съответната дейност, а подходът за количествена оценка, посочен в раздел 2.3.1, може да включва дървета и растителност, които са съществували в областта на дейност преди подаването на заявлението за сертифициране или преди присъединяването към група оператори, ако те са били засадени или засети в периода между 1 януари 2023 г. и 31 декември 2027 г.;
- б) оператори, които са започнали дейността си в рамките на сертификационна схема преди нейното признаване съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/2358. За сертифициране се допускат само поглъщания на въглерод или намаления на емисиите от почвата, реализирани след приемането на решението относно признаването им.

3.2.2. Тестове за финансова жизнеспособност

С тестовете за финансова жизнеспособност се доказва, че дейността не е финансово жизнеспособна при липсата на приходи от сертифициране, като се използва инвестиционен анализ.

За тази цел може да се използва или опростен тест за разходите, или тест за сравняване на инвестициите. Опростеният тест за разходите може да се използва само в случаите, когато дейността не води до никакви икономии на разходи или до генериране на приходи, с изключение на приходи от сертифицирането през периода на мониторинг.

3.2.2.1. Опростен тест за разходите

Опростеният тест за разходите се провежда, като се използват следните стъпки:

- а) описание на разходите, свързани с финансирането на дейността през периода на мониторинг;
- б) доказване с подходящи доказателства, че при липсата на сертифициране дейността не би довела до икономии на разходи или до приходи през периода на мониторинг;
- в) документиране на всяко публично финансиране, предоставено за дейността, и доказване, че публичното финансиране не би покрило недостига на финансиране за дейността при липсата на приходи от сертифицирането.

3.2.2.2. Тест за сравняване на инвестициите

При теста за сравняване на инвестициите се сравнява финансовата привлекателност на дейността с алтернативен инвестиционен сценарий.

Тестът за сравняване на инвестициите се провежда, като се използват следните стъпки:

- а) описание на разходите, свързани с финансирането на дейността и на алтернативния сценарий, през периода на мониторинг;
- б) използване на нетната настояща стойност (ННС) на инвестицията като показател за оценка на финансовата жизнеспособност на дейността и на алтернативния сценарий;
- в) изчисляване на финансовата жизнеспособност на дейността и на алтернативния сценарий без приходи от сертифицирането, като се използва ННС, изчислена съгласно формула (14), и изчислението се обосновава с подходящи доказателства;

$NPV = \sum \frac{P - L}{(1 + i)^t}$	формула (14)
--------------------------------------	-----------------

Където:

- Р = очакваните приходи от дейността (без приходите от сертифициране)
- L = очакваните разходи за дейността
- i = прогнозната среднопретеглена цена на капитала или дисконтов процент от 3,5 %²¹
- t = период на мониторинг;
- г) прилагане на раздел 3.2.2.1, буква в);
- д) доказване, че дейност, с която не се генерират приходи от сертифициране, не е най-финансово жизнеспособният сценарий чрез сравняване на ННС, изчислена за дейността, с тази на алтернативния сценарий.

3.2.2.3. Общи правила за опростени тестове за разходите и за тестове за сравняване на инвестициите

Тестовите обхващат всички съответни разходи, включително капиталовите разходи, оперативните разходи и алтернативните разходи, както и всички приходи и икономии на разходи, включително всяко получено публично финансиране. В тестовите могат да бъдат включени и разходите, свързани с евентуални пречки пред предложената дейност, когато те могат да бъдат парично и количествено изразени като съпътстващи разходи.

В тестовите не се включват разходи, направени преди началото на дейността, освен когато тези разходи са пряко свързани с дейността и са били поети преди датата на започване, но плащането им предстои след тази дата.

²¹ Въз основа на Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/996 на Комисията от 14 юни 2022 г. относно правилата за проверка на критериите за устойчивост и за намаляване на емисиите на парникови газове и критериите за нисък риск от непреки промени в земеползването (ОВ L 168, 27.6.2022 г., стр. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2022/996/oj).

Всички параметри и предположения са вътрешно съгласувани. Предположенията, данните и заключенията са документирани по прозрачен начин и са надлежно обосновани и подкрепени с доказателства.

Тестът се провежда по консервативен начин.

4. СЪХРАНЕНИЕ, МОНИТОРИНГ И ОТГОВОРНОСТ

4.1. Оценка на риска

Операторите или групите оператори извършват оценка на риска за дейността преди началото на периода на дейност. Степента на риска, произтичащ от оценката на риска за дейността, отразява само неизбежни събития.

Обръщане на ефекта, произтичащо от управлението на дейността и от всякакви други умишлени действия на оператора, или от лошо управление, небрежност или незаконни действия на оператора, включително вследствие на несъстоятелност, както и обръщане на ефекта, което е възникнало в резултат на неизпълнение на мерките за намаляване на риска по причини, които се дължат на оператора, се класифицира като предотвратимо.

Обръщане на ефекта, произтичащо от природни и екстремни явления, война или терористични актове, промени в политиките или правните изисквания, които възпрепятстват оператора да приложи мерки за намаляване на риска, както и обръщане на ефекта, което произтича от незаконни действия на трети страни, които операторът не може да контролира, да управлява или върху които не може да окаже влияние с правни средства, се класифицират като неизбежни.

Обръщане на ефекта, произтичащо от фактори, които не са били установени при оценката на риска, се класифицира като предотвратимо и може да бъде класифицирано като неизбежно само при наличие на надлежна обосновка, например в случаи на явна *непреодолима сила*. Преждевременното прекратяване на дейност, която е генерирала единици за намаляване на въглеродния диоксид чрез въглеродно земеделие, се счита за равносилно на напълно предотвратимо обръщане на ефекта.

Ако през периода на мониторинг общите емисии на изпуснатия съхраняван въглерод не надвишават общото количество въглерод, което се очаква да бъде погълнато след края на периода на дейност, се счита, че тези емисии не водят до обръщане на ефекта.

Операторите или групите оператори актуализират оценката на риска на всеки пет години, както и след всяко неизбежно събитие.

4.1.1. Земеделие върху минерални почви

Операторите или групите оператори изчисляват степента на риска за дейността въз основа на два показателя²²:

- a) опасност, т.е. климатичните условия и управлението на земята, които обуславят промените в ОВП, като за целта като аналог се използват последните промени в ОВП в областта на дейност;

²² Breure, T.S., De Rosa, D., Panagos, P., Cotrufo, M.F., Jones, A. and Lugato, E., 2025 г., Revisiting the soil carbon saturation concept to inform a risk index in European agricultural soils (Преразглеждане на концепцията за насищане на почвата с въглерод с цел изготвяне на индекс на риска за европейските земеделски почви), *Nature Communications* (Съобщения, свързани с природата), 16(1), стр. 2538, <https://doi.org/10.1038/s41467-025-57355-y>.

- б) уязвимост, т.е. характеристиките на почвата, които я правят по-податлива на загуба на въглерод в случай на опасност, като за тази цел като аналог се използва нивото на насищане с въглерод в областта на дейност.

За целите на първа алинея, буква а) промените в ОВП в областта на дейност се изчисляват през 10-те години, предшестващи началото на периода на дейност. За тази цел операторите или групите оператори могат да използват собствени данни, данни от национални проучвания или най-актуалните оценки за промените в ОВП, основани на данни, предоставени от Комисията²³.

Индикаторът за опасност се класифицира, както следва:

- а) нисък, когато ОВП са се увеличили или са останали стабилни;
б) висок, когато ОВП са намалели.

За целите на първа алинея, буква б) насищането с въглерод се изчислява като съотношение между средното съдържание на минерално-свързан органичен въглерод (МАОС) в областта на дейност и максималното му съдържание в почвено-екологичната зона, към която принадлежи областта на дейност, изразено в проценти.

За тази цел могат да се използват стойностите за насищане с въглерод, предоставени от Комисията²⁴. Като алтернатива операторите или групите оператори могат да измерват нивата на МАОС в областта на дейност като органичен въглерод, свързан с фината фракция на почвата (т.е. тиня и глина), която може да бъде изолирана чрез фракциониране по размер (< 53 микрометра²⁵) на насипната почвена маса²⁶, и да го разделят на максималното съдържание на МАОС в съответната почвено-екологична зона, което се предоставя от Комисията²⁷.

Индикаторът за уязвимост се класифицира, както следва:

- а) нисък, когато насищането с въглерод е по-малко от 68 %;
б) висок, когато насищането с въглерод е равно на или по-голямо от 68 %.

Въз основа на комбинацията от индикаторите за опасност и уязвимост степента на риска (изразена като дял на въглерода, за който съществува риск от изпускане) се определя в съответствие с таблица 5.

Таблица 5

		Опасност	
		Малка	Голяма
Уязвимост	Малка	2 %	6 %
	Голяма	4 %	10 %

Когато областта на дейност е изложена на риск от наводнение или на висока или много висока податливост на свлачища, посочената в таблица 5 степен на риска се умножава

²³ <https://esdac.jrc.ec.europa.eu/esdacviewer/euso-dashboard/dashboard-stage/>.

²⁴ Пак там.

²⁵ Може да се използва и разделяне на МАОС по размер (под 63 микрометра), както и разделяне по плътност с течност с плътност обикновено между 1,6 и 1,85 g/cm³.

²⁶ Lugato, E., Lavalley, J.M., Haddix, M.L. *et al.*, Different climate sensitivity of particulate and mineral-associated soil organic matter (Различна чувствителност към климата на частици от органични вещества и минерално-свързани органични вещества в почвата), *Nat. Geosci.* 14, 295–300 (2021), <https://doi.org/10.1038/s41561-021-00744-x>.

²⁷ <https://esdac.jrc.ec.europa.eu/esdacviewer/euso-dashboard/dashboard-stage/>.

по 1,25; когато областта на дейност попада в двете категории, посочената в таблица 5 степен на риска се умножава по 1,5. За тази цел операторите или групите оператори използват картите на риска от наводнение и на податливостта на свлачища, предоставени от Комисията²⁸, или националните карти.

Групите оператори могат да използват среднопретеглената стойност на степента на риска за цялата област на дейност.

Когато се прилагат практики за намаляване на риска, които надхвърлят изискванията за допустимост, и има минимални изисквания за устойчивост, като например отглеждането на дълбококоренови култури и разнообразен сеитбооборот, операторите или групите оператори могат да коригират степента на риска въз основа на дейността си. За тази цел степента на риска, произтичаща от наборите от данни, предоставени от Комисията, може да бъде намалена чрез умножаването ѝ по коефициент, който варира от 0,8 до 1. Сертификационните схеми могат да предоставят допълнителни насоки относно тези практики за намаляване на риска и съответния коефициент.

4.1.2. Залесяване и агролесовъдство

Операторите или групите оператори оценяват пригодността на видовете и видовия състав в началото на периода на дейност и в края на периода на мониторинг. Дървесен вид се счита за подходящ, когато настоящите и бъдещите климатични условия попадат в границите на моделираната подходяща климатична ниша за този вид или за предвидения му произход.

За тази цел може да се използва наборът от данни за настоящата и бъдещата пригодност на видовете, предоставен от Комисията²⁹. Като алтернатива операторите или групите оператори могат да използват специални национални оценки или научно валидирани модели на климатични ниши, публикувани в рецензирана литература и основани на климатични сценарии, моделирани съгласно представителната траектория на концентрациите 4.5 или съгласно по-консервативни климатични сценарии.

Операторите или групите оператори използват степен за дейността, основана на наборите от данни, предоставени от Комисията³⁰.

Групите оператори могат да използват среднопретеглената стойност на степента на риска за цялата област на дейност.

Когато се прилагат мерки за намаляване на риска, които надхвърлят изискванията за допустимост, и има минимални изисквания за устойчивост, като например съвместно засаждане на растителност, която възпрепятства нашествието на вредители, създаване на противопожарни просеки и пожарни кули и незабавен достъп до подходящо противопожарно оборудване, операторите или групите оператори могат да коригират степента на риска въз основа на дейността си. За тази цел степента на риска, произтичаща от наборите от данни, предоставени от Комисията, може да бъде намалена чрез умножаването ѝ по коефициент, който варира от 0,8 до 1. Сертификационните схеми могат да предоставят допълнителни насоки относно тези практики за намаляване на риска и съответния коефициент.

²⁸ Пак там.

²⁹ <https://data.jrc.ec.europa.eu/collection/id-00445>.

³⁰ Пак там.

4.2. Механизми за надеждност

За дейности, които водят до временни нетни ползи от поглъщането на въглерод, се използва механизъм за надеждност, за да се покрият рисковете от обръщане на ефекта, възникнали през периода на мониторинг и засягащи единици, които са били търгувани, т.е. които вече не се намират в партидата на оператора в регистъра.

За тази цел операторите или групите оператори или участват в буферен пул, управлявано от сертификационната схема, или сключват и поддържат застрахователна полица с достатъчно покритие или сходни гаранционни продукти. Застрахователната компания или сходната гаранция спазват съответните правила на финансовия пазар.

Когато като механизъм за надеждност се използва буферен пул, след всеки одит за повторно сертифициране сертификационните схеми разпределят в буферния пул дял от единиците, който е най-малко равен на степента на риска, установена в оценката на риска, посочена в раздели 4.1.1 и 4.1.2. Сертификационната схема гарантира, че в случай на неизбежно или предотвратимо обръщане на ефекта от търгуваните основни единици за въглеродни емисии, тези единици се заменят с равностоеен брой единици от буферния пул. Тези единици имат най-малко същия оставащ срок като единиците, засегнати от обръщането на ефекта. В случай на предотвратимо обръщане на ефекта, при което в буферния пул са били анулирани единици, операторите или групите оператори носят пълна отговорност за попълването му с равностоеен брой единици, които имат най-малко със същия срок като заличените единици.

Когато застраховката се използва като механизъм за надеждност, застрахователната компания предоставя финансова компенсация или компенсация в натура в случай на неизбежно обръщане на ефекта на търгуваните основни единици за въглеродни емисии. В случай на компенсация в натура единиците имат най-малко същия оставащ срок като този на единиците, засегнати от обръщането на ефекта. В случай на предотвратимо обръщане на ефекта операторите носят пълна отговорност.

Сертификационните схеми оценяват рисковете от преждевременно прекратяване на дейността, включително финансовите, управленските и социалните рискове. Въз основа на тази оценка сертификационните схеми установяват механизми за надеждност, с които се възпира преждевременното прекратяване на дейността и се вземат мерки за предотвратимо обръщане на ефекта в случай на несъстоятелност на операторите.

Сертификационните схеми гарантират устойчивостта, достатъчността и платежоспособността на буферния пул, включително чрез редовно провеждане на стрес тестове за проверка на достатъчността на покритието на риска. Сертификационните схеми публикуват ежегодно състава на буферния пул, включително дяла на единиците, разпределени в него, по дата на издаване, регион и вид дейност по въглеродно земеделие. Със стрес теста се оценява устойчивостта на буферния пул спрямо редица сценарии за риска от обръщане на ефекта, основани, наред с другото, на диапазона от рейтинги на риска, както и на случаи на значимо обръщане на ефекта, които засягат дейностите, свързани с буферния пул. Стрес тестът се провежда най-малко на всеки пет години, както и в случай на значимо обръщане на ефекта. Когато е необходимо, въз основа на резултатите от стрес теста, сертификационните схеми предприемат мерки за справяне с рисковете, които засягат устойчивостта, достатъчността и платежоспособността на буферния пул.

След изтичането на периода на мониторинг срокът на единиците в буферния резерв изтича и те се анулират в съответния сертификационен регистър.

5. Устойчивост

5.1. Минимални изисквания за устойчивост

През периода на дейност операторите спазват следните минимални изисквания за устойчивост:

а) смекчаване на последиците от изменението на климата

Когато дейността включва преобразуване на обработваема земя в затревени площи, както е посочено в раздел 1.1.1.1, буква а), точка iii), операторите не могат да преобразуват постоянно затревени площи в обработваема земя в областта, която се намира под техен оперативен контрол.

За целите на възстановяването на оводняването и възстановяването на торфища и на други органични почви операторите не могат изкуствено да понижават нивото на подземните води посредством нови дренажни системи в областта, която се намира под техен оперативен контрол.

При дейности по залесяване операторите не могат да преобразуват горска земя в обработваема земя или затревени площи в областта, която се намира под техен оперативен контрол.

С изключение на торфа, който се съдържа в компостирани биологични отпадъци или се използва като растежна среда за посадъчен материал за агролесовъдството или за разсадници за дървесни видове, не се използват торф или продукти, съдържащи торф.

При земеделие върху минерални почви операторите нямат право да изгарят стърнища.

б) адаптиране към изменението на климата

Дейността е съгласувана със стратегиите и планове за адаптиране на местно, секторно, регионално или национално равнище в съответствие с националното законодателство.

в) устойчиво използване и опазване на водните и морските ресурси

Рисковете от влошаване на състоянието на околната среда, свързани с опазването на качеството на водата и избягването на недостига на вода, се установяват и разглеждат в съответствие с Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета³¹, както и с план за управление на речните басейни, изготвен в съответствие с посочената директива.

Дейността не възпрепятства постигането на добро екологично състояние на морските води, нито влошава състоянието на морските води, които вече са в добро екологично състояние, както е определено в член 3, точка 5 от Директива 2008/56/ЕО на Европейския парламент и на Съвета³².

Когато за дейността е издадено разрешение за осъществяване, в което се отчита рискът от влошаване на състоянието на околната среда след извършване на оценка на въздействието върху околната среда в съответствие с Директива 2011/92/ЕС на

³¹ Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (ОВ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj>).

³² Директива 2008/56/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 г. за създаване на рамка за действие на Общността в областта на политиката за морска среда (Рамкова директива за морска стратегия) (ОВ L 164, 25.6.2008 г., стр. 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/56/oj>).

Европейския парламент и на Съвета³³, която включва оценка на въздействието върху водите или морските води в съответствие с Директива 2000/60/ЕО или Директива 2008/56/ЕО, съответно, не се изисква допълнителна оценка на въздействието върху водите.

- г) преход към кръгова икономика, включително ефикасно използване на материали на биологична основа, добивани по устойчив начин

Не се прилагат минимални изисквания.

- д) предотвратяване и контрол на замърсяването

По отношение на земеделието и агролесовъдството върху минерални почви, както и по отношение на практиките, свързани с възстановяване на оводняването и възстановяване на торфища и на други органични почви, посочени в раздел 1.1.2.1, втора алинея, при извършване на дейността се спазват задължителните мерки, определени в националните програми за действие, установени съгласно Директива 91/676/ЕИО на Съвета³⁴. Замърсяването, причинено от употребата на продукти за растителна защита (ПРЗ), не води до средно увеличение през периода на дейност в сравнение с базовото равнище. За тази цел се предвижда базовото равнище да продължава употребата на ППЗ, отчетено през същия референтен период, който се използва за изчисляване на базовото равнище, посочено в раздел 2.3.1, и може да отразява употребата на ППЗ, необходими за борба с огнищата на вредители, болести и инвазивни чужди видове, възникнали през периода на дейността.

По отношение на практиките, свързани с възстановяване на оводняването и възстановяването на торфища и на други органични почви, посочени в раздел 1.1.2.1, първа алинея, при извършване на дейността могат да се използват пестициди само когато това е необходимо за контролиране на мащабни огнища на вредители, болести и инвазивни чужди видове и не се използват торове или оборски тор.

Що се отнася до залесяването, при извършване на дейността могат да се използват пестициди само когато това е необходимо за контролиране на огнища на инвазивни чужди видове или карантинни вредители, или мащабни огнища на вредители, или болести. При извършване на дейността не се използват торове, освен когато това е необходимо за гарантиране на оцеляването и растежа на млади растения в области, които са засегнати от опустиняване, или когато са налице специфични дисбаланси на хранителните вещества, които са вредни за здравето на дърветата. В такъв случай при извършване на дейността могат да се използват биопепел, получена от необработена биомаса, и органични торове, с изключение на животински тор или течен оборски тор. При дейността се спазват Регламент (ЕС) 2019/1009 и националните правила относно торовете, както и законодателството на Съюза и националното законодателство относно активните съставки.

Когато се изисква употребата на пестициди, се предпочитат алтернативни подходи или техники, като нехимични алтернативи на пестицидите, в съответствие с Директива 2009/128/ЕО.

³³ Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда (ОВ L 26, 28.1.2012 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj>).

³⁴ Директива 91/676/ЕИО на Съвета от 12 декември 1991 г. за опазване на водите от замърсяване с нитрати от селскостопански източници (ОВ L 375, 31.12.1991 г., стр. 11, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1991/676/oj>).

- е) опазване и възстановяване на биологичното разнообразие и екосистемите, включително доброто състояние на почвата, както и избягване на влошаване на състоянието на земята

На площи, определени за опазване от националните компетентни органи, или в защитени местообитания дейността се извършва в съответствие с природозащитните цели за тези площи.

Дейността изключва употребата или пускането на инвазивни чужди видове в съответствие с Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета³⁵.

По отношение на земеделието и агролесовъдството върху минерални почви и по отношение на възстановяването на оводняването и възстановяването на торфища и на други органични почви дейността не води до промяна на местообитанията, които са особено уязвими на загуба на биологично разнообразие или са с висока природозащитна стойност.

По отношение на залесяването дейността не води до влошаване на природозащитния статус на местообитанията и видовете, които са особено уязвими на загуба на биологично разнообразие или са с висока природозащитна стойност, нито до влошаване на състоянието на териториите, определени за възстановяване на тези местообитания и видове в съответствие с националното право и правото на Съюза, нито до влошаване на състоянието на мъртвата дървесина или до значително влошаване на състоянието на почвата.

Освен това, що се отнася до практиките, свързани с възстановяване на оводняването и възстановяване на торфища и на други органични почви, посочени в раздел 1.1.2.1, първа алинея, дейността съответства на приложимите цели и изисквания за възстановяване съгласно законодателството на Съюза и националното законодателство.

5.2. Съпътстващи ползи за опазване и възстановяване на биологичното разнообразие и екосистемите, включително доброто състояние на почвата, както и избягване на влошаване на състоянието на земята

Операторите или групите оператори използват една или повече от следните опции, за да докажат съответствието на дейността си със задължението за постигане на съпътстващи ползи за опазването и възстановяването на биологичното разнообразие и екосистемите, включително доброто състояние на почвата, както и избягване на влошаване на състоянието на земята, и докладват за тези съпътстващи ползи, че:

- а) в рецензираната научна литература, включително в синтезирани документи, метапрегледи или метаанализи, като например, където е приложимо, библиотеката с научни материали на Комисията³⁶, е доказано, че поне една практика има положително въздействие върху опазването или възстановяването на биологичното разнообразие, когато тя се прилага при сходни екосистеми и почвено-климатични условия;
- б) поне една от тези практики съответства на типологията на мерките, посочена в точка 14.4 от приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/912 на

³⁵ Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2014 г. относно предотвратяването и управлението на въвеждането и разпространението на инвазивни чужди видове (ОВ L 317, 4.11.2014 г., стр. 35, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/1143/oj>).

³⁶ https://datam.jrc.ec.europa.eu/datam/mashup/JRC_FP_EVIDENCE_LIBRARY/index.html.

Комисията³⁷, и активно или пасивно подпомага „възстановяването“ на екосистемата съгласно определението в член 3, точка 3 от Регламент (ЕС) 2024/1991 на Европейския парламент и на Съвета³⁸;

- в) поне една практика е съобразена с планове за управление и с другите мерки за прилагане съгласно Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета³⁹ и Директива 92/43/ЕИО на Съвета⁴⁰, които съответстват на екологичните изисквания за естествените местообитания, описани в член 6 от Директива 92/43/ЕИО, или че за поне една практика е доказано чрез количествена оценка, че допринася за подобряване или поддържане на доброто състояние на даден тип местообитание или на местообитание на видове от значение за ЕС, като се използват утвърдени методики, като например тези съгласно посочените директиви, или обща за целия Съюз методика за картографиране и оценяване на състоянието на екосистемите за други екосистеми⁴¹;
- г) що се отнася до залесяването, в допълнение към опциите, описани в букви а), б) и в), се счита, че всяка от следните практики носи съпътстващи ползи за опазването и възстановяване на биологичното разнообразие и екосистемите, включително доброто състояние на почвата, както и избягване на влошаване на състоянието на земята:
 - а) залесяване с най-малко три дървесни вида, като всеки от тях представлява най-малко 20 % от общия видов състав, така че видовият състав да се запази през целия период на мониторинг;
 - б) запазване на пионерни видове в открити горски и голи почвени площи;
 - в) оставяне на място на дърветата, повредени от вятъра, и на мъртвата дървесина;
 - г) насърчаване на естественото възстановяване;
 - д) поддържане на крайречни буферни зони по протежение на водни потоци в областта на дейността.

³⁷ Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/912 на Комисията от 19 май 2025 г. за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) 2024/1991 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на единния формат на националния план за възстановяване (ОВ L, 2025/912, 20.5.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/912/oj). Типологиите на мерките са достъпни на адрес <https://biodiversity.europa.eu/europes-biodiversity/nature-restoration/reference-portal-for-nature-restoration-regulation/documentation>.

³⁸ Регламент (ЕС) 2024/1991 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2024 г. относно възстановяването на природата и за изменение на Регламент (ЕС) 2022/869 (ОВ L, 2024/1991, 29.7.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1991/oj>).

³⁹ Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно опазването на дивите птици (ОВ L 20, 26.1.2010 г., стр. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj>).

⁴⁰ Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>).

⁴¹ Vallecillo et al., 2022, <https://data.europa.eu/doi/10.2760/13048>.

5.3. Други съпътстващи ползи за устойчивостта

5.3.1. Доказване на други съпътстващи ползи за устойчивостта

Операторите или групите оператори могат да отчетат други съпътстващи ползи за постигане на целите за устойчивост. Тези съпътстващи ползи могат да бъдат доказани чрез:

- а) основан на дейността подход: предполага се, че прилагането на дадена практика води до съпътстваща полза; или
- б) основан на резултатите подход: допълнителната полза се оценява количествено чрез отчитане на подобренията по отношение на съответните показатели за устойчивост.

Когато се използва основаният на дейността подход, посочен в първа алинея, буква а), в рецензираната научна литература, включително в синтезирани документи, метапрегледи или метаанализи, като например, където е приложимо, библиотеката с научни материали на Комисията, за практиката трябва да е доказано, че има положително въздействие върху съответните цели за устойчивост, когато се прилага при сходни почвено-климатични условия.

Когато се използва основаният на резултатите подход, посочен в първа алинея, буква б), показателите за устойчивост съответстват на приложимите показатели и методики съгласно националното законодателство и законодателството на Съюза, като например Директива (ЕС) 2025/2360 на Европейския парламент и на Съвета⁴² или Регламент (ЕС) 2024/1991.

Сертификационните схеми дават възможност за обмен на знания относно подходите, използвани за доказване на съпътстващите ползи.

5.3.2. Примери за съпътстващи ползи за устойчивостта от земеделието и агролесовъдството върху минерални почви

Следният неизчерпателен списък съдържа примери за съпътстващи ползи за постигане на целите за устойчивост:

- а) смекчаване на последиците от изменението на климата, надхвърлящо временните нетни ползи от поглъщането на въглерод и нетните ползи от намалението на емисиите от почвата, произтичащи от дейността, което води до:
 - i) намаляване на емисиите на парникови газове, свързани с използването на селскостопанска техника и енергия в стопанствата;
 - ii) намаляване на емисиите на парникови газове, свързани с производството на торове;
- б) адаптиране към изменението на климата, включително:
 - i) подобро задържане на вода;
 - ii) предотвратяване на уплътняването и ерозията на почвата;
- в) устойчиво използване и опазване на водните и морските ресурси, включително:

⁴² Директива (ЕС) 2025/2360 на Европейския парламент и на Съвета от 12 ноември 2025 г. за мониторинга и устойчивостта на почвата (Законодателен акт за мониторинг на почвата) (ОВ L, 2025/2360, 26.11.2025 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2025/2360/oj>).

- i) по-ефективно използване на водата и повишена наличност на вода;
 - ii) по-добро проникване към подпочвените води и по-добро качество на водата;
- г) преход към кръгова икономика, включително ефикасно използване на материали на биологична основа, добивани по устойчив начин, като например използването на:
 - i) по-малко ресурси или сертифицирани продукти от повторна употреба и рециклирани продукти;
 - ii) торове, произведени от възстановени материали;
- д) предотвратяване и контрол на замърсяването, включително намаляване на замърсяването на въздуха, почвата или водите;
- е) опазване и възстановяване на биологичното разнообразие и екосистемите, включително доброто състояние на почвата, както и избягване на влошаване на състоянието на земите, което води до:
 - i) подобряване на индекса на полските пеперуди;
 - ii) подобряване на дяла на земеделската земя с голямо разнообразие в особеностите на ландшафта;
 - iii) подобряване на индекса на птиците, живеещи върху земеделски земи;
 - iv) подобряване на екологичното състояние на почвата.

5.3.3. *Примери за съпътстващи ползи за устойчивостта от възстановяване на оводняването и възстановяване на торфища и на други органични почви*

Следният неизчерпателен списък съдържа примери за съпътстващи ползи за постигане на целите за устойчивост:

- а) смекчаване на последиците от изменението на климата, надхвърлящо нетните намаления на емисиите от почвата, произтичащи от дейността, което води до:
 - i) намаляване на емисиите на парникови газове, свързани с използването на селскостопанска техника и енергия в стопанствата;
 - ii) намаляване на емисиите на метан в резултат на възстановяване на оводняването⁴³;
- б) адаптиране към изменението на климата, включително:
 - i) повишено охлаждане чрез изпаряване и повишена топлопроводимост на почвата/торфа;
 - ii) управление на риска от бедствия чрез изпълнение на техническите критерии за проверка, установени в раздел 3.1 от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2023/2486 на Комисията⁴⁴;

⁴³ Например чрез практиките, включени в Техническия доклад на Рамсар – Конвенцията за влажните зони (2021 г.). Global guidelines for peatland rewetting and restoration (Глобални насоки за възстановяване на оводняването и възстановяване на торфищата), Ramsar Technical Report No. 11 (Технически доклад на Рамсар № 11), Gland, Switzerland: Secretariat of the Convention on Wetlands (Секретариат на Рамсарската конвенция, Гланд, Швейцария).

- в) устойчиво използване и опазване на водните и морските ресурси, включително:
 - i) повишена наличност на вода и по-ефективно използване на водата;
 - ii) повишено задържане на вода и намален риск от наводнения;
 - iii) подобро качество на водата;
 - iv) повишен основен поток;
- г) преход към кръгова икономика, включително ефективно използване на материали на биологична основа, добивани по устойчив начин, като например използването на:
 - i) биомаса от палудиколтура;
 - ii) мъртви части от растения, остатъци от селскостопански култури или компост като органичен тор;
 - iii) възстановени материали;
- д) предотвратяване и контрол на замърсяването, включително:
 - i) ако земята преди възстановяване на оводняването е била използвана за селскостопански цели, предотвратяване или намаляване на вредните емисии на фосфор в повърхностните води;
 - ii) намаляване на замърсяването на въздуха, почвата или водите;
 - iii) предотвратяване на уплътняването на почвата;
- е) опазване и възстановяване на биологичното разнообразие и екосистемите, включително доброто състояние на почвата, както и избягване на влошаване на състоянието на земите, което води до следното:
 - i) подобряване на индекса на полските пеперуди;
 - ii) подобряване на дяла на земеделската земя с голямо разнообразие в особеностите на ландшафта;
 - iii) подобряване на индекса на птиците, живеещи върху земеделски земи;
 - iv) по отношение на палудиколтурата — подобряване на структурата на местообитанията, изобилие на видовете и функционирането на екосистемата.

5.3.4. Примери за съпътстващи ползи за устойчивостта от залесяването

Следният неизчерпателен списък съдържа примери за съпътстващи ползи за постигане на целите за устойчивост:

⁴⁴ Делегиран регламент (ЕС) 2023/2486 на Комисията от 27 юни 2023 г. за допълнение на Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета чрез установяване на техническите критерии за проверка с цел определяне на условията, при които дадена икономическа дейност се квалифицира като допринасяща съществено за устойчивото използване и опазването на водните и морските ресурси, за прехода към кръгова икономика, за предотвратяването и контрола на замърсяването или за опазването и възстановяването на биологичното разнообразие и екосистемите, и с цел определяне дали тази икономическа дейност не нанася значителни вреди във връзка с постигането на някоя от другите екологични цели, и за изменение на Делегиран регламент (ЕС) 2021/2178 на Комисията по отношение на специфичното публично оповестяване на информация за тези икономически дейности (ОВ L, 2023/2486, 21.11.2023 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/2486/oj).

- а) смекчаване на последиците от изменението на климата, надхвърлящо временните нетни ползи от поглъщането на въглерод и нетните ползи от намалението на емисиите от почвата, произтичащи от дейността, което води до:
 - i) намаляване на емисиите на парникови газове вследствие от неизползването на торове, когато това не е задължително съгласно националното законодателство;
 - ii) намаляване на емисиите на парникови газове чрез използването на фиданки, отгледани без торф;
 - iii) намаляване на емисиите на парникови газове, свързани с използването на машини и енергия;
 - iv) увеличаване на съхранението на въглерод в мъртва дървесина и/или паднала листна маса и клони;
- б) адаптиране към изменението на климата, включително:
 - i) по-ефективно предотвратяване на наводнения и по-добро циркулиране на водата;
 - ii) регулиране на микроклимата;
 - iii) по-добра устойчивост;
- в) устойчиво използване и опазване на водните и морските ресурси, включително:
 - i) подобро качество на водата;
 - ii) подобро задържане на водата и намален риск от наводнения;
 - iii) опазване на морската екосистема;
- г) преход към кръгова икономика, включително ефикасно използване на материали на биологична основа, добивани по устойчив начин, включително:
 - i) устойчиво производство на биомаса;
 - ii) оползотворяване на енергията от изгарянето на всякакви естествени (органични) материали и други подходящи отпадъци;
 - iii) използване на сертифицирани продукти за многократна употреба, рециклируеми или рециклирани продукти, например саксии за разсад, защитни прегради за дървета;
- д) предотвратяване и контрол на замърсяването, включително:
 - i) ограничаване на генерирането на отпадъци;
 - ii) намаляване на замърсяването на въздуха, почвата или водите;
- е) опазване и възстановяване на биологичното разнообразие и екосистемите, включително доброто състояние на почвата, и избягване на влошаване на състоянието на земите, което води до следното:
 - i) увеличаване на количеството на стоящата мъртва дървесина;
 - ii) увеличаване на количеството на падналата мъртва дървесина;
 - iii) увеличаване на дяла на горите с неравномерна възрастова структура;
 - iv) подобряване на свързаността на горите;

- v) увеличаване на дяла на горите, в които преобладават местните дървесни видове;
- vi) подобряване на разнообразието на дървесните видове;
- vii) подобряване на индекса на обикновените горски видове птици.